

The Project Gutenberg eBook of Runoelmia, by Antti Mäkinen

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Runoelmia

Author: Antti Mäkinen

Release Date: August 16, 2009 [EBook #29708]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK RUNOELMIA ***

Produced by Matti Järvinen and Distributed Proofreaders Europe.

RUNOELMIA

Kirjoitti
A. Mäkinen.

Ensimmäisen kerran julkaistu 1912.

I.

ISÄNMAALLISIA Y. M. RUNOELMIA.

Johan Ludvig Runeberg'in muisto.

(Hänen syntymänsä satavuotisjuhlanä 1904.)

I.

Pohjolan hyisen hallan sydänmailla
Asuvi kansa köyhä, uuttera.
On luonnon herkkuhedelmiä vailla
Sen maa, ja sää on kolkko, ankara;
Mutt' itse talven jäisen lumen alla
Piilevi oraspelto vehreä,
Ja karhu konnussansa nukkumalla
Odottaa valoisata kevättä.

Tää kansa kaatoi kasket, kynti pellot,
Viljeli ahovieret viljavat;
Salojen sydämissä karjankellot
Paimenten laulun kera kaikuvat.
Verkkonsa vesihin ja auran maahan
Upottaa uros uljas, sitkeä;
Lohenkin, koskenniskaan kuohuvahan
Nousevan, nostaa käsi väkevä.

Ja maasta mantuisesta nousi touko
Rehevä; kyntö, kylvö laihon loi:
Ja kau'as takamaille metsän kouko
Pakeni, kun paimentorvi soi.
Ain' edemmäksi salon sydämehen
Siirtyvi viljelyksen vihannuus;
Miss' äsken kulki karhu konnullehen,
Siin' on nyt hakattuna mökki uus'.

Näin vuosisadat vierähti ja uudet
Ain' astui suvut isäin jälkiä,
Mutt' eivät rauhan töissä yksin suuret,
Vaan myöskin sodan verileikissä.
Se kansa, joka hijoi kirvehensä
Ja kaatoi hongat, metsän kuninkaat,
Ja keinollansa karhut poikinensa
Surmasi, vihaiset ja raivokkaat,

Se iski myöskin säilän säkenöivän
Syvälle vihollisen sydämeen,
Ja laulun mahti rohkas' epäröivän,
Puhalsi liekin tulikipeneen!
Ja vihollinen verihinsä kaatui,
Tai sankarina maansa edestä
Sen puolustaja uljas — luut ne maatui,
Uus' oras nousi urhon verestä.

II.

Uus' vuosisata koitti, verirusko
Punasi kansat hirmuvalollaan,
Myös kansa Pohjolan se määrättihin
Liekkeihin sodan julman astumaan.
Tää kansa pieni monilukuista
Vastahan vihollista taisteli;
Sen hurme kuuma höyrys' hangella
Ja kesän viljapellot kasteli.

Voi sydäntuskat, ahjo kärsimysten,
Kuink' oli kuumaks' sulle säädetty,
Kansani kallis! Tulen, hävitysten
Kautt' eipä hätäs kau'aks häädetty,
Vaan, vaikka, uljas, sydänverelläsi
Itselles ostit maasi armahan,
Ja annoit alttarille elämäsi,
Astuen nimettömään tuskahan,

Niin sinun täytyi jättää vihollisen

Jalkoihin maasi, kotilieses pyhän,
Vaimon, lapsoset ja haudat isien,
Nuo lempes korkeamman uhrit syvän,
Ja työsi kaiken, hikes', veres' hinta,
Maan viljavan, sen kaikki hedelmät,
Ja kaikki, mit' on maassa kallihinta,
Sen asees alttihiksi jättivät!

Ja sydämellä vertavuotavalla
Sankarijoukko kulki maastansa,
Taisteli, vuoti verta Uumajalla
Ja itki kohtaloa kansansa.
Sen näytti onni ikikadonnehen
Ja kärsimysten uhri katkera
Ollehen turha kansan taistellehen,
Jos kuitenkin sen täytyi hukkuu.

III.

Oi, soikaa kelloset vapauden!
Oi, helkytä laulujen taikaa!
Kas, noussut päiv' on riemullinen,
Oi, kallista uutta nyt aikaa!
On kansamme lahjana Luojaltaan,
Nyt saanunna takaisin maansa,
On laki ja oikeus ennallaan
Ja vapaana henkivi kansa!

Sen palkinnon sankaruutesi toi,
Näin Jumala johtavi meitä.
Ei turhaan vuotanut veresi, oi!
Siis käykäämme Jumalan teitä!
On kansamme kansojen joukossa,
Sill' on oma valtio, usko —
Voi synkehin yöhytkin poistua,
Nousta kirkkahin aamurusko.

Ja urhot, jotk' edestä isäinmaan
Näin kuolivat sankarimieliin,
Ei heitä heitetty unhottumaan,
Vaan kantelon kultaisin kielin
Heill' ikimuistoksi sytytettiin
Sydämiin hehkuva palo,
Mi lemmen liekkiä roihuvi niin,
Kuin Pohjolan taivahan valo.

IV.

Mutt', oi, ken kannelta helkyttää
Niin ihmehen ihanaista?
Se sydänjuuria lämmittää,
Ja henkeä suomalaista
Taas uusi innostus nostattaa,
Kun kuulla saa urostöistä,
Joill' urhot maatansa puolustaa,
Ja miehistä miekkavöistä.

Se poika kylmän on Pohjolan
Tää laulaja sulokieli,
Jonk' ahjo tuntehen hehkuvan,
On isänmaallinen mieli.
Oi isänmaani, sa kallihin!
Kuink' olit uupunut aivan,
Sun äidinkasvosi kyynelin
Oli uurtunut alla vaivan.

Mutt' oi nyt taas niitä kirkasti
Uus' ilo, hehkuva into,
Kuin morsian sielusi riemuitsi,
Ja rajusti sykkäili rinta.
Se poika, jok' äitinsä, isänmaan,
Näin nostatti uinumasta,
Läpi aikakausien muistetaan
Sulolaulusta tenhovasta.

* * * * *

Ja *Johan Ludvig Runeberg*
Se oli laulaja »maamme» —
Sinnes lämmin on sydänveri
Me kiitämme Jumalaamme
Siit' armolahjasta taivahan,
Jonk' antoi kansallemme,
Kun meille lahjoitti laulajan,
Johan Ludvig Runebergimme.

Julius Krohnin haudalla.

18 28/8 88.

I.

Myrskyisellä kevätsäällä nousi
Kukka maasta verin huuhdotusta,
Nousi ruusu kaunis valkolehti:
Terä täynnä taivon puhtautta,
Sielun suloutta silmä kirkas;
Lehtilöihin hienon hienoisihin
Kirjoitettun' oli kieli kaunis —
Satumailma salattuna kieleen —
Ja sen helpheissä kiiksi kaste
Taivahasta, veres luomaneste,
Innostuksen tuima tuliahjo.
— Siten puhjennunna kukka armas,
Rajutuulten tuudittaman' ollen,
Ujost' aukeneepi auringolle,
Valon, elon ikikantajalle.
Silloin — katsos! kuni Memnon-patsas
Aurinkoisen ensi sätehestä
Helähtääpi ilo-soitantohon,
Sydämmestä ani hehkuvasta,
Niinpä ihmeruusun kieli aukes,
Sanat sulivat sen sulosuussa!

II.

Kansa kuuli ihastellen
Kuuli *äidinkieltä*,
Kuinka tunne tulkitsevi
Suomalaisen mieltä.

Ihanasti värähteli
Kansan laaja povi —
Kansanlapsell' aukeneepi
Sivistyksen ovi.

Niinkuin nousee kevätsäällä
Kukkaa kaikellaista,
Niin nyt nousee kansassamme

Orast' ihanaista.

III.

Silloin — kesken toimiansa —
Kuni kautta loihdun —
Sortui, jätti kädestänsä
Valistuksen soihdun.

Viel' ei lehti kellastunut
Syksyn satehissa,
Viel' ei kukka kuihtunut, kun
On jo katehissa.

Niinkuin taittui tuores tammi,
Myrskyn ruhtaisema,
Niin se murtui elämäsi,
Kuollon katkaisema.

Surren seisoo Suomi haudallas,
Niinkuin omaa lasta surren äiti,
Niinkuin veljeä ja ystävää,
Niinkuin isää itkee koko kansa,
Kaivatessa *Julius Krohniansa*.

Julian haudalla.

»Julia, nukkuos haudassas' —
Kukka sen turvetta peittää —
Kukkanen, taitettu varrestas,
Kun sinut hennoisi heittää
Kuollon varjohon tummenevaan,
Tuonen virtahan vaahtoavaan,
Henkien himmihin yöhön!»

»Julia, nukkuos rauhassa:
Elämän surujen paino,
Myrskyn ja taistelun riehunta,
Maailman viha ja vaino
Ei sinun untasi häiritse —
Äitisi kaipaus-kyynele
Hiljaa hautasi kastaa.»

»Nukkuos, kunnekka nouset taas:
Kuoleman kahlehet laukee —
Elämää, nuoruutt' uhkuva uus'
Kukkanen kuvusta aukee:
Jesuksen kirkkaus kasvoissas,
Morsius-seppele kulmillas,
Kiiruhdat Karitsan häihin!»

Hämäläisille.

(Lippulahjan johdosta).

Oi, uljas nuoriso Hämeen maan!
Mitä Tyrtaios sotalauluillaan,
Mitä Petöfi aikaan sai,
Sen tehköön lippu, min immet loi,
Ja lemмен voima, mi voittaa voi,
Mikä voittaa kuollossai!

Vaan lippu merkki on taistelun,
Ja kellä rinnassa sydän on
Hän lippuhun katsahtaa
Ja kaikki voimansa ponnistaa,
Kun veren viimeisen vuodattaa
Hän lipun juurella saa.

Siis taisteluun tämä lippu vie
Ja, vaikk'ei polkumme veritie,
Se tuima taistelu on,
Mi aina voimia jännittää,
Ja työtä, tarmoa kestävää:
Siis ollos horjumaton!

Ja sehän oikeet' on elämää,
Miss' aate aatteen synnyttää
Ja alati taistellaan:
Ja mitäs siitä, jos uhrataan
Tää elo, jos vaan kuollessaan
On varmana voitostaan.

Jos kerran elää ja kuolla saa
Ja työtä tehdä ja rakastaa
Ja vielä on isäinmaa:
Mit' oisi onnea suurempaa
Maan lapsen halvan saavuttaa!
Oi Suomi, Synnyinmaa!

Siis työhön, veikkoset, lippu tää,
Kuin verikirjoitus yhdistää
Näin voimat ja virkahtaa:
Ken kurja pettäen horjahtaa,
Sen immet inholla kiroaa,
Ja koko synnyinmaa.

Henrik Vergeland.

(Hänen kuvapatsaansa juurella, v. 1885).

Sa suureks olit syntynyt
Ja suuri henkes särki
Kaikk' ajan ahtaat sitehet:
Otsalles ikijärki
Soi neron valta seppeleen;
Kun silmäs salamoitsi,
Maailmat uudet kangasti:
Ne laulu esiin loitsi!

Syvältä sielus ounasti
Ikuisen kauneuden
Rajattomassa meressä,
Ja hengen puhtauden
Rajoissa riemun kukkasmaa
Ol' aavalt' auki Sulle,
Kuin armo aava taivahan
Jumalan valitulle.

Maa myöskin — halpa ainiaan.
Suurt' ei voi arvostella,
Se tuskin heidän hautojaan
Uskaltaa kaunistella —
Sull' antoi paikan kunnian —
Rivissä sotarinnan,
Sait taistelussa sortua

Takeeksi voiton hinnan.

Epaminondas kuollessaan
Julisti päivää voiton —
Niin, *Vergeland*, Sa Norjanmaan
Kultaisen aamukoiton
Valossa läksit Tuonelaan,
Työn tehtyäsi suuren;
Sa johdit kansas sydämmeen
Sivistyskukan juuren.

Kukoistakoon nyt otsallas
Laakeri kansan suoma —
Se sull' on ollut kehдостas,
Jumalan neroluoma!
Nyt tulta silmäs iskeköön,
Ja ounastelkoon mieli
Sydämess' oman kansasi
Ja kaikukoon sen kieli!

Kaatuneitten haudalla.

(Hakaniemen mellakan johdosta 19 5/8 06).

Voi, huutoa, huutoa hirmuista,
Mi nousevi taivahalle!
Se nousevi katujen hiekasta
Ja kertovi Jumalalle:
Oi, veljyt surmasi veljensä
Nyt tuimassa taistelussa,
Ja vuosi hurmetta lämmintä,
Kuin sydäimest' avatusta!

Oi, verta nuoruuden innokkaan,
Jok' uhrasi elämänsä
Ja kaikki turvaksi isänmaan
Ja jättävi jälkehensä
Tuon muiston murheisen, kirkkahan
Ja tunnuksen jalomielen —
Sen satavuosihiin kaikuvan,
Kuin kautta kaatuvan kielen:

»Edespäin! uskollisesti vain
Te täyttäkää velvollisuus!»
— Tää olkohon, Suomeni kallis, ain'
Sun poikasi uskollisuus
Sun suuren kunnias perintö,
Jonk' isä lapselle antaa,
Ja sukupolvien pyrintö
Se kilpi kirkasna kantaa.

Oi, Suomi, kallihin isänmaa,
Nyt itket haudalla verta.
Sua veljesmurha se kauhistaa:
Josp' ois' se viimeinen kerta!
Sun äidinkasvosi synkistyy,
Ja itkee taivas ja kansa —
Ken on se hirmuinen verikyy,
Mi vainovi vanhintansa?

Vaan kenen rinnassa sykkivä
On lämmin ihmisen sydän,
Hän isänmaatansa säälivä,
Nyt vannokoon valan pyhän:

Tään kansan, maan, jok' ihmisen
Ain' oikeutt' edistellä,
Ei konsa sallia rikoksen
Sen veljiä veristellä.

Oi Herra, kansojen kaitsija,
Ann' anteeks' syntimme meille
Ja vielä kansaamme armahda
Ja johda tahtosi teille!
Ann' anteeks' uskosta luopumus,
Luo sydän uusi ja mieli
Ja nöyrä usko ja katumus
ja kiitost' uhkuva kieli.

Greta Haapasalo.

Saulin sielun langennehen
Pimeys kun peitteli,
David soitti kanneltansa:
Pahat henget pakeni!

Kansanhengen kärsiessä
Pimeimpiä aikojaan,
Suomen kannel kai'utteli
Ihaninta soittoaan.

Kansa kärsi, vuoti verta:
Itki kieli kanteleen;
Mutta soiton kyynelistä
Vuosi voimaa sydämmeen.

Kansa kesti, vaarat voitti —
Riemu rinnat liikuttaa:
Vapis kieli kanteleessa,
Sydänkulta kuohahtaa!

* * * * *

Uusi polvi vainioilta
Niitti viljan kypsyneen,
Uusi into virkistytti
Kansanhengen elpyneen.

Mutta kannel, soitto Suomen,
Salomaille saarekseen
Unhotettu, yksinänsä
Itki kaihon kyyneleen.

Nyt on kannel unhotettu!
Niinkö? Eipä vainenkaan:
Konsa *sydän* tuskiansa,
Kansa soittaa kanneltaan.

Joutui uusi tuskan aika —
Leipä loppui kansalta:
Kamalinta niittoansa
Niitti nälkä — kuolema.

Silloin kansan tytär kaino
Kanteloisen polvelleen:
Mitähän, jos yrittäisi
Sillä leipää lapsilleen?

Vapis ääni kanteleessa,
Sydän sykki kovemmin,

Kyyneltulva tukahutti
Laulut hellän sydämmen.

Synkkä suru sydämmessä
Maata pitkin kuljetaan:
Laulu vieri, kyynel vieri —
Kuule hänen soittoaan!

Siinä läikkyi lemmenliekki,
Tuli tuima sydänten,
Värähteli vienommasti
Soitto sydänsurujen.

Kansa tunsi omaksensa
Laulun vienon, armahan,
Tunsi tuskat sydämmensä
Kanteletta soittavan.

Samuelin mahtihengen
Nosti vaimo Endorin:
Väinämöisen tenhovoiman
Nostattelit kantelin.

Sinä — *Greta Haapasalo* —
Saatit Suomen kanteleen
Loukkahasta pöydän päähän
Entiselle sijalleen.

Nouse kansa, kaunistellos
Vanha kannel uudestaan
Tuorehella seppelillä —
Suruhuntu riisutaan!

Niinkuin ylkä nuoruutensa
Morsianta hehkuvaa,
Niin nyt kohtaa kansanhenki
Kanteletta sointuvaa.

Kai'utellos, Suomen kansa,
Kantelettas mahtavaa,
Kunnes soinnut säveltesi
Ajan aallot kuohuttaa!

Kotiin.

(*Aleksis Kiven* kuolema).

Rauhatonna rinta
Huokuu, katselee
Silmä levotonna.
Sairas vaitelee:
»Kotini, en löydä,
Löydä kotiain.»
Äänetönnä sitten
Lepää huohottain.

»Nyt on Joului-
Veli virkahtaa
Sairahalle; — tulta
Silmä vilkahtaa
Sammunut jo kau'an:
»Tuli laittakaa,
Iso iltapysty;
Joulu tulla saa.»

Lapsosille katse
Silmän sammuvan
Hymähtää — ja taasen
Varjon ankaran
Tumma juonne otsan
Peittää verhollaan;
Joulupystyn loiste
Huuhtoo kullallaan.

Leikitellen liekki
Honka-puita syö;
Ilta kuluu; hiilus
Hiipuu, himmyt yö,
Joulu-yö on tullut:
Rauha, rauhaton
Täytä rinta, viihdy
Sydän levoton!

Taistelut te tuimat,
Koska taukoaa
Tummellus, ja rauha
Vieno sijan saa
Sydämessä kurjan,
Jonka elon sää
Myrskyä ja tulta
Vainen hengittää?

Rauhattomuus, taisto
Vielä vaihtelee
Päivittäin, mutt' aamu
Toivon aukenee.
Vihdoin päivä kirkas
Koittaa, kodin saa
Harhaellut henki,
Sielu virkoaa.

Iloisesti silmä
Voiton tulta lyö;
Sieluss' on jo päivä,
Paennut on yö.
»Minä elän!» Vainen
Niin hän virkahti:
Iki-elon maille
Henki kohosi.

Henki, siellä nauti,
Nauti ainian
Eloa jot' ilo
Taivon avaran,
Kirkastaa; ah! sinne
Taiston ankaran
Kautta kulkus pyrki
Rauhan rantahan.

Viipurin linna.

(v. 1882).

Oi, jäännös aikojen menneitten,
Satavuosien vartija valpas,
Mi muinoin taisteluhurmeitten
Verin kastelit uljahin kalpas,
Nyt muurien vehreä pengermä
Vain kukkaa kainoa kasvattaa,

Ja holveissas huuhkaja huutaa.

Vaan kukka, nuokkuva muureillas,
Se sadun kertoa voisi,
Kuink' otteli suku urhokas,
Ja veri virtana vuosi,
Ja kyynel katkera kostuttaa
Tään kukan juurt', eli nieli maa
Siin' urhon lämmintä verta.

Ja lintuset, sinun tornias
jotk' öisin jylhää täyttää
Äänin huutavin, aikojas
Ne sulle tahtoisi näyttää,
Jolloin huokaus vangitun,
Tai urhean suvun, saarretun
Täält' ylös taivaalle nousi.

Ja kuinka monta sun poikias,
Oi Suomi, armahin maamme,
On ollut, Viipuri, linnassas,
Me keltä tietää saamme?
Oi mikä tuska ja kestävyys,
Rikos rietas ja ylevyys
Sun muuries kehyksessä?

Oi, muisto sankari-aikojen,
Sa idän vartija valpas,
Kuin vanha Väinämö kantelen,
Sa annat Suomelle kalpas,
Polvi nouseva jotta saa
Asetaitoa koettaa —
Tuo Suomen elävä muuri!

Agnes Meijer.

Hän uskoi, nuori neitonen —
Maailman ilot haihtui,
Kuin veden päällä kuplanen,
Elämän suunta vaihtui:
Uus' olemus ja tarkoitus
Ja uusi tahto, luonne —
Se oli uskon vaikutus,
Elämän perusjuonne.

Hän uskoi, siten sielussa
Heräsi halu pyhä:
Pakana maassa kaukana,
Miss' ihmisraukat yhä
Pimeydessä hukkuvat,
Todistaa Jeesuksesta,
Kirvottaa sielut rakkahat
Syntien kahlehesta.

Hän uskoi, siten uskalsi
Itsensä alttiiksi
Kiinassa, hengen ankkuri
Lujasti Jeesuksessa:
Lupaus Herran uskonsa
Terästi, voiman antoi,
Mi hänell' oli apuna
Ja kaikki kuormat kantoi.

Hän uskoi, tuli takaisin

Maahamme, meille kertoi
Pimeydestä sielujen,
Jolle ei kuultu vertaa:
Rakkaudesta Herramme
Hän puhui, puhuu vielä,
Vaikkeivät vielä korvamme
Ääntänsä kuulla siedä.

Hän uskoi, nukkui uskossa,
Kun kutsu äkillinen
Pois riisti hänet joukosta
Näkyväst' uskovien.
Herralta uskoss' uhrattu
Elämän-tehtävänsä,
Tää siemen-jyvä kylvetty,
Ei kuole ikänänsä.

Herra taitti.

(Neiti Lydia Stenbäck'in kuoleman johdosta).

Kasvitarhassa kukkanen
Ihanist ihanaisin
Kukki, loistaen, lemuten,
Ihastus lumovaisin!
Mutta hoitaja surukseen
Kerran aamulla varhain
Näki kukkasen kadonneen:
»Poiss' on aarteemme parhain!»

Niin hän huudahti, tutkien
Kuka työn teki moisen,
Kunnes ennätti kysellen
Luokse vartijan toisen.
Tämä tynesti vastasi:
»Herra itse sen taitti,
Ihailen sitä suuteli,
Sydämellensä laitti».

Silloin hoitaja ihastui:
»Herra itsekö taitti?»
Silmä suruinen ilostui:
»Sydämellensä laitti!
Sitten syytä ei suremaan,
Omansa ol' kukka —
Että poimi sen, sehän vaan
Osottaa rakkautta.»

Charles Haddon Spurgeon.

Kuin koite päivän on kultainen,
Mi ain' yhä kirkastuu,
Kun nousev' aurinko säteillen
Kesk'-otsalle kohouu
Jo taivon kirkkahan — samoin on
Elämä uskovaisen:
Luottava Herraan horjumaton,
Se nousevi valaisten.

Ja niinkuin päiväkin laskullaan
Luo hehkuvan katsehen,

Viel' iltaruskossa soihdullaan
Taivahan valaisten —
Niin elonpäiväkin uskovan
Luo ruskoa toisinaan,
Kun Herra työstähän palveljan
Vie luoksensa kunniaan.

Kuin nousev' aurinko ihana
Elos aamukin koitti,
Oi, Spurgeon, nuorukais-saarnaaja,
Ken sinut kunnossa voitti?
Jo nuori, saarnaava poikanen,
Sai sielut hehkuhun tulta,
Ja kahdenkymmenen ikäisen
On saarna säihkyvä kulta!

Ja Hengen voimalla voidellun
Tään Jeesuksen sotamiehen
Nyt maailma tuntevi taistelun:
Valon loi elontiehen
Hän lukemattomain sielujen,
Jotk' iki-yöss' oli synnin —
Sai armontuntohon Jeesuksen
Ja Jumalan ikilemmen.

Niin, Kristus Jumalan Karitsa,
Synteimme sovinnoksi
Uhrattu synninkantaja,
Meill' elon auringoksi
Mi nousi, voittaen kuoleman,
Ja kuolemattomuuden
Ja vanhurskauden puhtahan
Meill' antaa — elon uuden —

Täm' aine saarnoissa Spurgeonin,
Mik' aina uhkui uutta
Eloa, voimaa sieluihin
Ja uutta pontevuutta
Tään nerokkaan hengen sanoihin,
Jotk' usein salamoina
Iskivät suruttomihin,
Tai kasteen pisaroina

Vihmoivat hiljaist' armoa
Syntejään sureville,
Kuin kesäpäivin sadetta
Kuiville kukkasille.
Oi, anna, taivas, sadetta
Sieluille janooville
Ja pisaroitse armoa
Suurille syntisille!

Kuin kirkas illalla ruskonen,
Niin elos loppukin, Spurgeon,
Se jätti jälkehes hohtehen,
Mi vielä loistavi meillen:
Oi, Jesus, herätä toisia,
Jotk' yhtä runsahan kylvön
Voi tehdä Henkesi voimalla,
Sull' elons' uhrata helmen!

Lapsuus.

Oi ikä lapsen ihana,

Kultainen elon kukka,
Kuin olet täynnä riemua,
Rauhaa ja rakkautta!
Mutta voi!
Ei tiedä, oi!
Elonsa määrän päättä.

Ei tunne lapsi laulava
Ikänsä iltapuolta,
Tulevaisuuden tarpeita,
Vanhuuden vaivaa, huolta,
Vaan rauhassa
Ja riemussa
Päivänsä päättelee.

On lapsen ikä ihana,
Vaan lapsuudessa saapi
Myös moni syntiin halua.
Mi sielun saastuttaapi.
Siis karta vain
Pahuutta ain!
Miel' olkoon puhtahan!

Haapalaakso.

Lampi kaunis, läikkyväinen,
Haapalaakson kaunistaa.
Siinä vuori välkkyväinen
Alas laaksoon katsahtaa.

Rintehellä vuoren istuu
Olentoinen ihana;
Lempeästi laulu kuuluu,
Äänensä on iloisa:

»Oi, jos öisin lintu pieni,
Lentäväinen leivonen,
Ylös taivahalle tieni
Johdattaisin laulellen.»

»Lauleleisin leivon lailla,
Kuinka ompe ihana
Luonto täällä Pohjan mailla,
Kaunihimpi kaikkia.»

»Suomi on mun isänmaani,
Suomi on mun kotoni;
Siitä kiitän Jumalaani,
Kun on luonut Suomeni.»

Lapsen miete.

Kuusikossa ilomielin
Istuskelin illalla.
Lintusetkin kaunokielin
Laulelivat ilolla.

Lapsi olin. Lapsen mieli,
Ajatukset autuaat!
Syömmessäni sykähteli
Ihanaiset unelmat.

Ajattelin itsekseni
Maani kukka-tarhaksi,
Sekä siinä sydämmeni
Kasvavaksi kukaksi.

Tuossa kukka kaunokainen,
Tuuli sitä heijaailee
Hiljaisesti. Mieltiväinen
Sydämmeni sanelee:

»Oi, jos oisit, sielusereni,
Verrattava kukkaseen!
Sinua jos hyvä henki
Häilyttäisi hyvyyteen.»

Paimenen laulu.

Oi, kuinka kaunihisti
Nyt linnut laulelee!
Vuorilla raittihisti
Nyt karja kärkelee.
Taas kukkasista tuoksu
Vienosti viimehtii,
Kuin kulovirran juoksu
Kauniisti kiirehtii.

Aurinko ihanasti
Aaltoihin kuvastaa,
Maininki mahtavasti
Laineita loiskuttaa.
Ilolla veden päällä
Myös sorsa soutelee,
Hän kotonansa täällä
Laineilla liitelee.

On pyhä-aamu armas,
Käy kansa kirkkohon,
Vaan mull' on tunto karvas:
En pääse joukkohon.
Vaan nouse, rukouksein,
Nyt ylös taivaasen
Ja kanna huokauksein
Maailman Herrallen!

Täss' ahon aukealla
On mulla temppele.
Täss' olen laiumella
Ma luona Herrani.
Hän kuulee kaikkialla
Mun rukoukseni,
Siis sinikannen alla
On mulla kirkkoni.

Lapsi ja kuusonon.

»Kuusonon vehryt,
Missäpä sulla
Kätkyt ja kussa
Siskosi on?»

»Lapsonen pieni,

Kehtona mulla
Sammale pehmyt,
Siskoseni
Korvessa tuolla,
Tuulokset jossa
Raittihit puita
Huojuttelee.»

»Kuusonen vehryt,
Missä on sulla
Kirkko ja ken sun
Pappisi on?»
»Lapsonen pieni,
Hetkiä Herran
Hetkemme kaikki
Luonnossa on.

Laaja ja kaunis
Luonnon on kirkko.
Permanto: nurmi
Kukkasineen,
Siintävä taivas
Kaunonen katto,
Seinä on metsä
Patsahineen.

Pappini, pieni
Laulava lintu,
Oksalla öisin
Nukahtelee;
Aamusin laulu
Aikanen, armas
Kiitosta Herran
Helkkyelee.»

Tähti.

Tähti kulta
Ihanainen,
Miksi loistat
Pilvissä?
Säihkehesi
Lumoovainen
Meille tuottaa
Valoa.

Koska katson
Iltasilla
Taivahalle,
Siellä sä
Välkkyellen
Suloisesti,
Ihanasti
Pilkutat.

Mieleni, kun
Näen sinut,
Ylös nousta
Halajaa;
Ajatukset
Korkeammat
Sieluani
Saavuttaa.

Oi! jos oisi
Mieli mulla
Säihkehesi
Kaltainen;
Sydämmeni
Kirkas, jalo,
Tähden pienen
Vertainen!

Mutta, vaikka
En ma ole,
Kuten tähti
Loistava,
Kun ma katson
Puhtehilla
Tähden pienen
Loistoa,

Muistan sitä
Päivälläkin,
Askeleeni
Johdatan
Siten, että
Sielulleni
Puhtautta
Säilytän.

Pienokaiselle.

Lapsi pienoinen
Kätkyessä nukkuu,
Hymy autuas
Huulillansa.

Silmät siniset
Ummessa nyt ovat.
Kädet ristihin
Liitettynä.

Nuku rauhassa,
Lapsi kaunokainen!
Rauhan enkelit
Sua suojaavat.

Ihmis-elo on
Kätkyestä asti
Aina hautahan
Matka vainen.

Matkan loppua
Aina odotamme;
Kulkekaamme siis
Kiirehesti!

Koto ihana,
Palkka vaivojemme,
Taivas loistava
Ompi vasta.

Pieni matkamies,
Me sulle Herralta
Matka-onnea
Toivotamme!

Vanha Peippo.

(Etelämaassa).

Kaukana on Pohjolassa
Kotipesä pieni:
Sinne, sinne kulkee kautta
Tuulen teitten tieni.

Enpä tiedä mitä siellä
Mulle tarjon' onkaan:
Saanhan toki laulella
Ja tehdä pesän honkaan.

Havu-verka vehreäinen
Majakseni riittää,
Tuulen humu, kosken kuohu
Luonnon työtä kiittää.

Siell' on omat armahaiset
Heimolaiset olleet,
Siellä kaikki esi-isät
Eläneet ja kuolleet.

Tuuli tuima tunturitten,
Hartioillas kannan
Minut sinne, siellä sitten
Havuhauta anna.

Syntymäpäivänä.

Ystävä kaunoinen,
Kuule, sa pienoinen:
Syntymä-päiväsi
Noussut on, riemusi.

Terve sa armahin!
Isämme korkehin
Onnea suokohon,
Iloa luokohon!

Onnea elolle,
Rauhoa sielulle!
Mielesi puhtahin
Olkohon ainakin!

Kuollon kellot soi!

Kuollon kellot soi!
Verkallensa hautaa kohti
Ruumissaatto kulkee,
Tungos kadun kulmanteessa
Siltä tien nyt sulkee:
Vaimo kurja ryysyissään
Nostaa lasta käsillään
Itkevää ja lausuu:

»Kuollon kellot soi!
Sulle, kansan ruttotauti,
Tuomioksi soivat;
Kylvit tulta, kirousta,

Kansalaiset joivat —
Joivat leivän lapsiltaan,
Kirosivat kuollessaan
Itsensä ja sinut!

Kuollon kellot soi!
Ilokseni soivat kerran —
Soikoot ainiaan!
Kuolinkellot kapakalle
Soikoot yli maan!
Kunnes sortuu kuolemaan
Surmasusi isänmaan,
Juopumuksen valta!

Kuollon kellot soi!
Soivat kerran ennen hälle,
Kylän juomarille,
Joka viikkopalkastansa
Kotiin nälkäisille
Lapsilleen ei tuonut — ei
Penniäkään — kaikki vei
Kapakoitsijalle.

Kuollon kellot soi!
Soivat silloin kellot myöskin —
Vaimo itkeväinen
Yksin seuras toivotonta —
Laki itsepäinen
Kielsi kirkon siunatun
Maankin päältä kiroton,
Onnettoman ruumiin.

Kuollon kellot soi!
Ne on siitä asti aina
Soineet kansallemme,
Kun on viina maahan tuotu;
Hautajaisiksemme
Juomme, hautaan kamalaan
Avosilmin astutaan,
Kiros sen peittää!»

Kuollon kellot soi!
Kansa kuullen kauhistuupi;
Ruumissaatto kulkee
Verkallensa hautaa kohti,
Kauhu rinnat sulkee:
Hauta verikyynelin
Peittyy, kansan itkemin
Sydäntuskistansa.

Keväällä.

Kukkaset kevään
Aurinko lämmin
Lempensä liekillä kasvattaa:
Nurmesta nousee
Tuhannen tainta,
Koivikko uuden lehden saa.

Lintuset pesii
Puussa ja maassa,
Kalaset järvissä leikitsee;
Povehen pelto
Siemenen peittää:

Kylväjä toivossa riemuitsee.

Aik' oi kevähän
Kultanen, kallis!
Ihmisrintakin kukkahan saa.
Kukkios, luonto,
Kiitos se Luojan —
Kukkaisseppeltä luokohon maa!

Kukkios ihmis-
Rinta sa myöskin:
Lempesi puhtain kukkanen tuo
Herralta taivaan!
Siit' oma kasvaa
Lempesi, siit' elinvoimaa juo!

Kukan kauneus.

Kukkanen pieni ja kaino
Maast' ylös silmänsä luo:
Lempeä, kiitosta nöyrää
Täynn' oli katsaus tuo.
Henkii puhtaus,
Onni ja armaus:
Kasvia kauneus kirkastaa.

Mistä on kaunehes, kukka?
Mist' elononni on tuo,
Maahan mi sidotun kasvin
Auvosta loistaa suo?
Loistetta kullan —
Ruostetta mullan —
Et etsi. Ken sinut kaunistaa?

Kukkanen hymyili vieno —
Autuus hymy oli sen —
Lausahti: »Orja sa mannun,
Onnea nauttielen:
Maan koko pinta —
Sykkivä rinta —
Juureni voimalla juovuttaa.

Katsos mantoa nurmen,
Tai veden siintelevää
Lainetta — kaikki ne mullen
Ain' antia syydältää;
Vehreä lehti,
Ja kirkas tähti
Kuvansa pintaani painaltaa.

Syntymämaan koko muodon:
Järvet ja metsiköt, maat,
Halmehet, hallavat kunnaat
Terässään nähdä sa saat:
Ma kantajaani —
Oi armas maani! —
Tahdon riemulla ylistää.

Maasta jos katseeni nostan,
Taivahan kirkkaus luo
Päälleni loistehen lemmen:
Valkeuden ikivuo,
Aurinko yhä —
Rakkaus pyhä

Talvikukkanen.

»Kukka kuihtuva,
Kuinka talvella
Voit sa kukoistaa?
Eikö talvisää,
Lumi, härmä, jää
Tuhoksesi saa?»

»Henki ylevä!
Niinkö kysellä
Kuolematon voi!
Etkö Jumalaa
Tunne korkeaa,
Joka kaikki loi?

Hän voi kukkasen
Kautta pakkasen
Ajan säilyttää.
Talven kylmä sää
Lauhtuu, lumi, jää
Sulaa, lämpiää.»

Katsos, ihminen!
Kuinka kukkanen
Elää, vihertää
Kautta talvisen
Kylmän, toivoen
Kevään lämpimää.

Henki, taivahan
Lapsi korkean,
Samoin tehkös, oi!
Eihän kuolokaan
Hirmuvallassaan
Ijät' olla voi.

Kerran aukeaa
Hauta, laukeaa
Kahle henkien.
Silloin keväimen
Ijankaikkisen
Olet kukkanen.

Jouluna.

Riemu tyyni, lauha
Maata varjoaa;
Ihmisille rauha,
Onni tarjoaa
Lahjojansa.

Riemuin lapsen rinta,
Sydän sykähtää:
Lasta korkehinta
Riemun päivä tää
Muistuttavi.

Riemun tunne jalo
Poven täyttelee

Vanhan: jouluvalo
Häntä näyttelee
Valon maahan.

Sielut kaikkialla
Riemu kirkastaa:
Suulla nauravalla
Joulu virkahtaa:
Rauha maassa!

Yli-enkelitten
Kuori korkea
Kautta taivahitten:
Herran kunnia
Korkeudessa!

Viihdy ihmismieli:
Joulu rauhan tuo.
Kiitä sydän, kieli:
Herra armon suo
Jeesuksessa.

Hiljaa vaan!

Hiljaa vaan!
Hiljaa valo valkeneepi,
Hiljaa kasvi kalpeneepi,
Hiljaa toukka syö.
Hiljaa sielu huo'ahtaapi,
Hiljaisesti naurahtaapi
Povi neitosen.

Hiljaa vaan!
Hiljaa sydän sykkäileepi.
Hiljaa aate kierteleepi,
Tunne tulta lyö;
Hiljaa silmä tähystäapi,
Hiljaa sieluun kuva jääpi,
Hiljaa kuluu yö.

Hiljaa vaan!
Hiljaa ääni huokauksen,
Hiljaa henki rukouksen,
Hiljaa aate maan,
Hiljaa nousee taivahalle,
Hiljaa vuotaa maailmalle
Armo, siunaus.

Nimipäivänä.

Toisin aamuin aurinko
Nousee ruskon ruusuisista
Tarhastoista:
Samoin kasvaa inehmo
Toivon kulta-kukkaisista
Taimistoista.

Mutta väliin pilvi-sää
Peittää aamun kulta-ruskon
Usvallaan.
Samoin pilvi pimittää

Vanhempainkin toivon, uskon
Toisinaan.

Katoo pilvi, haihtuen:
Aamu-taivas aurinkoisen
Loistavaisen
Saapi nähdä — samaten
Usein käypi inehmoisen
Kuolevaisen.

Ilolla siis katso vaan
Tulevaisuuttasi, armas
Nuorukainen!
Luota voiman Jumalaan:
Ilo on ja huoli karvas
Haihtuvainen.

Poissa on.

Suree henkeni,
Mieli tylsä on:
Loiste lempeni,
Sisar verraton
Poissa on.

Leikit lapsuuden —
Oi! niin herttaiset —
Ilot nuoruuden,
Niiden vertaiset,
Poissa on.

Puhdas lempesi,
Sisar suloinen,
Jalo henkesi —
Minä poloinen! —
Poissa on.

Ah! Hän, auttava,
Nöyrä, kestävä
Sisar, uhraava,
Hellä, kärsivä,
Poissa on.

Kolkko hauta vaan
Sulkee maalliset
Poveen kylmän maan
Jätteet viimeiset:
Poiss' hän on.

Vaan ei kuitenkaan
Poissa ijäti;
Kerran sinne saan
Mennä minäki,
Minne hän.

Silloin siellä hän
Jälleen jakavi
Iki-elämän
Ilot kanssani
Ainiaan.

Kalmistossa.

Kalmistossa armas
Ruusu loisteli:
Punapurpurassa
Ruusun kiilteli
Kyynelhelmi kirkas;
Siihen katsahti
Äidin silmä hellä:
Senkin kostutti
Kyynel kirkas.

Kyynel vierähteli
Maahan vihreään,
Nurmi huokaeli:
Äiti lempeään
Unhottaa ei voine,
Sammutella pois;
Aamu-aurinkoinen,
Päivyt ennen vois
Sammua, oi!

Mutta Jumalalle
Äidin rukous
Nousi korkealle:
»Anna siunaus,
Herra suuri, meille
Täällä armostas,
Jotka elon teillä
Käymme polkujasi
Suojaa meitä!

Kiitokseni Sulle,
Herra, nytkin tuon,
Koska kaivatulle
Lapsoselle suon
Muistihetken tässä
Pyhän — ainian
Häntä elämässä
Täällä kaipajan —
Vaan — hyvin teit.»

Kirkkoon.

Tautivuotehella
Heikki pienonen
Lepäilevi; hellä
Äiti, vaalien
Valvoo kaiken yötä;
Aamu valkenee:
Heikin silm' on tumma,
Poski kalpenee.

Isä surumielin,
Pikku kultoan
Tähystellen, siinä
Säälii poi'uttaan.
Silloin isällensä
Heikki ojentaa
Pikku kätösensä
Sekä lausahtaa:

»Kirkkoon, isä, kirkkoon!»
— »Herran temppeliin
Sunnuntaina pääset,

Lapsoseni» — niin
Isä vastoavi.
Heikki vuorostaan:
»Tänään, isä, kohta
Sinne mennä saan».

Eikä ilta vielä
Luonut varjoaan
Maalle, kun jo Heikki
Pääsi korkeaan
Kotihin, miss' aina
Herraa palvellaan,
Eikä huolet paina
Siellä konsanaan.

Siellä pienokaiset
Aina laulavat,
Lapset ihanaiset,
Herran armahat
Enkelit ja kaikki
Pyhät veisaten
Yöt ja päivät halki:
Kiitos Herrallen!

Sinne lapset Herra
Hyvä armostaan
Kokoaa: ne vainen
Sinne lasketaan,
Joill' on lapsen mieli
Nöyrä, vilpitön
Usko, katuvaimein
Sydän, virhitön.

Peilin edessä.

Äiti lapsinensa
Peilin edessä on.
Lapsi kuvallensa
Hymyy, verraton
Ilo pienen sielun
Täyttää; ääntelee,
Puhuu, viittaa poi'ut,
Päätä kääntelee.

»Katsos, äiti, lasta!»
Yhä nauraa — oi!
Sepäs ilo vasta,
Kun sen nähdä voi!
Hän ei kuvajaista
Tunne, muotoaan
Omaa, nauravaista
Pikku narriaan.

Äiti seisoo, katsoo,
Katsoo yhtenäin —
Kyynele kiiluu kirkas
Hänen silmissään.
Miksi? Mikä kumma
Surun synnyttää?
Äidin ajatukset
Seikan selvittää:

Kuinka monta onkaan,
Jotka arvoaan,

Kunniaa ja kuorta,
Ulkoistoaan
Kumartaa ja katsoo
Lapsimaisna vaan,
Itsetuntemista
Vailla kokonaan!

Ma kukkaa suutelin.

Ma kukkaa suutelin!
Ah! Taivon tuokse pyhä
Niin on kuin täyttäis yhä
Nyt vielä sieluain.

* * * * *

Niin, kukka puhdas, kaino
Se kasvoi kumpusella,
Kalmiston turpehella:
Oi kaunis haudan paino!

Vaan hiljaa aamun henki
Sen vartta häilytteli
Ja kukka säilytteli
Kuvussaan helmisenki.

Sen yösen kaste armas
Ol' lahjoittanut sille,
Ujolle, kaunihille:
Pois siirry, suru karvas!

Ma katsoin; armas tuokse
Mun ympärillään, rauha
Ja aamutuuli lauha
Ne vei mun kukan luokse.

Ja silloin alas taivuin,
Sen poikki mursin, nostin
Ja huulin siihen koskin —
Ma hurmoksihin vaivuin.

Ah! Kaunoistako koskin
Ma huulin, puhtautta,
Ja imin armautta
Väristen, rusoposkin.

Kauneus, hyvyys, sulo,
Ne kaikki yhtyneenä
Ol' siinä — syttyneenä
Ikuisen lemmen kulo.

Ma alas laskein mietin,
Ja rukouksen siivin
Ma hiljaa ylös hiivin.
— Niin pyhän hetken vietin.

Niin, — kukkaa suutelin
Ja pyysin: Herra, aina
Sun pyhä lempes paina
Mun sieluhuni niin!

Kuolema.

»Oi, onko käärme kuolema,
Mi ihmisiä sortaa,
Ja Manan herran nuolena
Meilt' elon armaan murtaa,
Vai enkelikö ehkä lie,
Mi taivahasen lentää
Ja sielun sinne ylös vie,
Kun korkeuteen entää?»

Niin kysyi Anna siskoltaan,
Katsahtain kirkkotarhaan.
Ja siihen sisar itkultaan
Sai sanoneeksi: »Varmaan
On kuolo käärme kamala
Pahoille, elon tiellä
Ken vääryytt' yhä harjoittaa,
Saa pahan palkan siellä.»

»Mutt' enkelinen loistava,
Niin kaunokainen, vieno,
Kuin aurinkoinen koittava,
Ja utusiipi hieno
Hän silloin on, kun hyvän luo
Hän rientää lihoitellen,
Ikuisen onnen hälle suo,
Armaasti hymyellen.»

Nyt Anna sinisilmänsä
Korotti taivahille,
Hän laski ristiin kätensä
Ja lausui enkelille:
»Jos hyväksi nyt näet mun,
Niin tänne lihoittele
Ja sinne, jossa kaivatun
Nään veljen, johdattele!»

»Vaan jospa nyt et tullekkaan,
Niin ohjaa aina tieni
Ja puhtahana kätke vaan
Mun sydämmeni pieni,
Niin että kerran tulla saan
Sun luokses, enkel' armas;
Siks' sielustani poista vaan
Sä synnin myrkky karvas!»

Juoppous ja raittius.

I.

On maa ja maassa kansa
Elää ja askaroi;
Vaan päiväyt valollansa
Valaista sit' ei voi.

Sill öinen peikko julma
On myrkky-usvallaan
Sen ympärillä ilman
Täyttänyt kokonaan.

Yli' usvan kirkas päivä —
Sen alla synkkä yö:
Pimeessä parkuu kansa,
Kun peikko julma lyö.

Ja horjuellen kurja
Käy kansa kuolemaan,
Vaan peikko sitoo, nauraa,
Ja hosuu uhriaan!

Voi tuskaa toivotonta!
On kansa raivossaan:
Toisensa murhaa toinen —
Ja peikko nauraa vaan!

Veriinsä väsy kansa
Ja kärsii, odottaa:
Yö epätoivon peittää
Niin synkkää kuolemaa!

II.

Keväinen tuuli raitis,
Puhdista ilman sää,
Hajoita sumu synkkä,
Sulaile kylmä jää!

Kas, kautta usvakerran
Nyt kirkas säde saa
Valoisan tiensä: kansa
Hortunut kavahtaa!

Ja kirkkautta uutta —
Mi kasvaa, laajenee —
Ihailen ihmisrinta
Taas paisuu, sykkäilee.

Ja toivo uusi täyttää
Maan kaiken valollaan,
Ja taisteluun ja työhön
Ryhdytään uudestaan.

Varpusen valitus.

Varpus-raukka valitteli
Iltasella yksinään:
»Minut onni uskotteli,
Jätti yksin itkemään.»

Tämän kuuli peippo puussa
Sanoi: »Kuule, ystävä!
Miksi surulaulu suussa
Istut luonnon sylissä?»

»Iloon luotiin linnut pienet,
Luoja heitä holhoilee.
Senpä kyllä, veikko, tiennet.
Kiitä Herraa, iloitse!»

Varpunen sen kuuli aina
Siitä päivin laulelee,
— Ei sen mieltä murhe paina, —
Talvellakin riemuitsee.

Vanhuus.

Vanha ikä elämälle
Onpi kultakaunistus,
Elon ehto, kuolemalle
Pyhä, vakaa valmistus.
Se on ilta ihana
Elon päivän oltua.

Vanhat vaivoja on nähneet
Tuskiakin tunteneet.
Kyyneleillä kylvön tehneet,
Päivän kuorman kantaneet
Nuoruudessa. Vanhana
Nauttikoot he lepoa!

Koska kerran kuolemalla
Herra vaivat vanhojen
Lopettaapi, paremmalla
Elämällä palkiten,
Silloin sielut korkeaan
Kohoavat kunniaan.

Lapsi ja isä.

»Katsos, äitisein, kaunis kukkanen,
Jonka korkean alppirintehen
Varvikosta poimin; — punalehtiään
Aukaisee, kuin Anni sini-silmiään,
Koska päiväyt vuorten lunta kullallaan
Kirkastaa, ja äiti, ylösnoustuaan,
Suutelolla hänet herättää.

»Anni isänkin tämän nähdä vois:
Tokko lähettää sitä hälle vois?
Täss' on Annin päästä pieni kihara
Myöskin hälle — äiti, katsos!» ihana
Lapsi kultahapsen antoi äidilleen,
Joka kyynelsilmin lausui kullalleen,
Häntä tulisesti suudellen:

»Isän sydämmeen eipä totta vois
Tulta sytyttää, mikä liekin lois
Ihanamman kuni kukka, hapsi tää,
Äiti nämät hälle heti lähettää:
Myöskin äidin lempi Anni-kultaseen
Tämän kautt' on saanut uuden virikkeen;»
Äidin silmä ilon tulta loi.

»Anni lähettää vielä jotakin,
Äiti, jospa vain oikein tietäisin
Voiko kirjeessä myös sitä lähettää!»
»No mitä, kultasein?» äiti hymähtää.
Anni, hiljakseen ja hieman kainoksuin,
»Yh... Yhden suutelon,» vastaa hymysuin:
Anni kukkastahan suuteli.

Mutta kaukana armahaisistaan
Isä vieraassa maassa, kodistaan
Uneksuen istuu työssä yksinään,
Kaipio kun saapi mielen ikävään,
Kunnes äkin ääni outo herättää
Unelmista mielen: »Teille kirje tää.»
Postintuoja menee menojaan.

Isä aukaisee, katsoo, hämmästy;
»Kukka, kihara!» silmä kyyneltyy —
Suutelon hän suopi kumpaisellekin
Ennenkun hän, kautta sumun kyynelten,
Näki ensimmäistä tervehdystäkään,
Saati lukea voi koko kirjettään:
Parhain saapui Annin suutelo.

Lukein kirjettä silmä kirkastuu,
Sydän sykkivä riehuu, riemastuu,
Eikä ennätä hän ennen näkemään
Loppua, kun hällä taas on kädessään
Kihara ja kukka, joita suutelee,
»Isän silmäterä, Anni,» haastelee,
»Kihara ja kukka — suutelo!»

Toivo.

Luoja kaikki luotuansa
Kun ol' työnsä päättänyt,
Oli myöskin toimintansa
Jokaiselle määrännyt.

Silloin astui Luojan luoksi
Vielä henki kainoinen.
Hän ol' nöyryytensä vuoksi
Työttä jäänyt ainoinen.

Katseen nöyrän luodessansa
Anoi: »Isä korke'in!
Muilla on jo toimintansa,
Määrää toimi mullekin!»

Luoja katsoi lempeästi:
»Sinä vielä toimeton!
Mutta,» lausui miettivästi,
»Ollos siitä huoleton!»

»Sulle toimeksesi annan:
Katko orjan kahlehet,
Myrskysäillä rauhan rannan
Hukkuvalle näyttelet!»

»Virvoittele väsyneitä,
Murheellista lohduta,
Käymään oikeoita teitä
Eksyneitä johdata!»

Henki ihastui jo tästä,
Kiitti Luojaa armostaan;
Iloisena tehtävästä
Riensi alas maailmaan.

Sama henki kulkee täällä
Aina vielä, valoo tuo.
Rauhassa ja myrskysäillä
Uuden innon meihin luo.

Murheellista, onnetonta,
Köyhää, sairast', orpoa,
Vaivaisparkaa avutonta,
Lohduttaa voi kaikkia.

Tämä henki hellä, kaino
Nimeltänsä Toivo on. —

Hänt' ei poista viha, vaino,
Vaivoissai hän läsnä on.

Elon myrskytaisteloissa
Toivo meitä vahvistaa,
Koska vaaroiss' ankaroissa
Pelko mieltä ahdistaa.

Toivo aina suloisesti
Rauhaa, virvoitusta tuo
Kuiskumalla salaisesti:
Kerran pääset Luojan luo.

Toivo johtaa kulkuamme
Rauhan tyyneen satamaan,
Jossa levon saavutamme
Helmass' oikeen isänmaan.

Lapsi ja äiti.

»Oi kurjaa osaa! Köyhinä vaan
Elää saamme, kuin tomussa maan
Nuo matokset pienet tuolla.
Nälkää, vaivaa, tuskia ain'
Kärsiä saamme ja rikkaat vain
Levossa elää ja kuolla.»

Niin lausui lapsi; äitipä loi
Katsehen hellän lapsehen: »Oi!
Lapseni, ennen voisit
Miettiä: Köyhyys, vaivaa jos tuo,
Kuitenkin sielulle iloa suo,
Kuin rikas olevas soisit.»

»Sill' aarteet ihmisen kalleimmat
Ja sielun tavarat puhtaimmat
Voi köyhäll' useimmin olla:
Nöyryys, mielen puhtaus, toivo
Luojuhan luja, luottamus oiva,
On taivaan tavara heillä.»

»Vaan rikas päinvastoin usein on
Ylpeä, turmeltunut, iloton:
Tuskat tuntoa kalvaa.
Hänt' ahneus vaivaa, himot saa
Yhä valtaa, puhtaus katoaa,
Sairaus voimia halvaa.»

»Vaan paitsi näitäkin muista nää
Asiat: ei ole osuus tää
Pieni omamme täällä;
Se armolaina Luojalta vaan,
Joka meille antaa armostaan
Perinnön pilvein päällä.»

Metsätähti.

Kuule, kaunoinen tyttö lehdon,
Sinä, tuutima nurmikehdon,
Metsätähtönen sorja.
Lumivalkea pint' on sulla,
Yhtä puhdas jos mieli mulla,

Oisi sieluni korja!»

Näinpä neitosen ruusuhuulen
Kuiske kuului, kun, iltatuulen
Suhistessa, hän rannan
Nurmilievettä liihotellen
Kävi, seppeltä solmiellen: —
»Kelle tään minä annan?»

»Äidilleni armahalle,
Sisarelle murehtivalle,
Vaiko veikolle — kelle?
Eipä näille, mut rakkahalle,
Isänmaalleni armahalle
Poven' hehkuvi helle.»

»Tässä maassa ma ensikerran
Katsoin kirkasta päivää Herran,
Äänen äitini kuulin,
Kun hän silmillä säihkyvillä,
Äidin lemmeistä välkkyvillä
Äänsi näin hymyhuulin:»

»Sua kiitän ma, Jumalani,
Että varjelit aarettani,
Annoit armosi mulle.
Anna, armias Isä, vielä,
Että lapseni elon tiellä
Kunniaks' olis Sulle!» —

»Nyt siis kuule sa, äitiseni,
Tämä kallehin päätökseni:
Liekki kirkas ja pyhä
Liehaelkohon povessani
Isänmaalleni, omanani
Olkoon sen etu yhä!»

Kuten kukkanen seppeleessä,
Niin ma Suomeni koristeessa
Tahdon tähtenä loistaa;
Uutta intoa kansassamme
Viritellä ja Suomestamme
Pahan, turmion poistaa.»

Hanna.

Hanna akkunasta
Ulos katseli.
Silloin sattumasta
Siellä asteli
Kyyhkys-raukka aivan
Ontuvaisena,
Ahdistamana
Suuren tuskan, vaivan.

Tämän nähtyänsä
Hanna sukkelaan
Päätty tehtävänsä,
Riensi auttamaan:
Huonehesen laati
Pesän pienoisen,
Tilan hienoisen,
Linnun siihen saatti.

Siinä sairastansa
Hellin holhosi,
Kunnes vaivastansa
Lintu parani.
Sitten avatulle
Akkunalle sen
Laski, lausuen:
»Rakas olet mulle.»

Vaan ei siipiänsä
Nosta lintunen;
Hanna edessänsä
Näkee ihmehen;
Katso, loistavainen,
Kaunis enkeli
Tuolla väikkyvi
Taivaan-ihanainen.

Hanna kummastellen
Häneen katsovi;
Mutta tyttösellen
Lausuu enkeli:
»Joka armiaasti
Muita auttelee,
Sitä suojelee
Herra laupiaasti!»

Haudalla.

Säteitäsä kultakehrä
Päivän valaa; aaltonen
Meren kirkas kirkkautta
Taivon katsoo: tuulonen
Tuutii lepoon ruohot rannan;
Kukat päänsä kallistaa
Maahan: Eivät silmään valon
Uskalla he katsahtaa.

Kaikkiall' on liikuntaa,
Hauskuutta ja elämää.
Mutta tuolla kalmistossa —
Sielläpä on ikävää.
Pappi seisoo, puhuu, viimein
Siunaa äsken Tuonelaan
Muuttanutta pienokaista,
Sitten — hauta suljetaan.

Hiljaisina, liikkumatta,
Vaikka liikutettuna,
Surevaiset kuulematta
Seisovat, kun kaukana
Kukahtelee kultarinta
Käki Herran kiitosta,
Lintuparvi puhtahinta
Helkyttelee soittoa.

Reunuksilla hiekkahaudan
Seisovaiset mielensä
Tuntevat jo eroavan
Täältä sekä sielunsa
Kohoavan ylös aina
Luokse Luojan istuimen,
Missä sitten Hälle nöyrän

Veisailevat kiitoksen.

Mutta haudan partahalla
Äiti valju, onneton
Seisoo, katsoo sijaa pienen
Lausuellen lohduton:
»Hauta, kuinka taisit olla
Mulle aivan armoton?
Ilon' ryöstit, onnen', julma!
Nyt on elon' arvoton.»

Näin hän lausuu, nojaellen
Käsivarteen vakavaan
Isän, joka katsoessaan
Leposijaan avaraan,
Kyynelhelmen silmästänsä
Kädellänsä kuivaten,
Puolisoaan lohdutellen
Sanoo, hautaan viitaten:

»Haudan havuhelmasessa
Rauhan unta uinailet;
Tuossa Tuonen tuntuksessa
Pienoseni, viihtynet. — — —
Yli-isä yksin tietää,
Mitkä vaarat vältti hän;
Eipä nyt voi häntä viettää
Viettelykset elämän.»

Kylvä kukkia!

Kylvä kukkia
Tielle lapsosen,
Ehkä kyynelen
Kuivaella voisit.

Kylvä kukkia
Tielle nuorien,
Että sydänten
Kukkaa kasvattaisit.

Kylvä kukkia
Tielle miehien,
Jotta seppelen
Ansioista saisit.

Kylvä kukkia
Tielle kulkijan
Surun sulloman,
Jotta lohduttaisit.

Kylvä kukkia
Tielle vanhusten,
Elon kukkanen
Jotta vihannoisi.

Kylvä kukkia
Lapsen kätkeyeen,
Hautaan avoimeen:
Koko elon tielle.

Kylvä kukkia
Ihmissydämeen,
Aina myrskyiseen

Omaan sydämeesi!

Pikku Elsa.

»Ällös itke, isä armas,
Enkel' ihanainen
Äidin hiljaa ylös viepi;
Puku loistavainen
Siellä annetahan, kannel
Kultainen ja uusi
Virsi kaikuu — äiti, siell' on
Kaunis joulukuusi.»

Siten lausui pikku Elsa
Äidin vuotehella,
Pyyhkieli kyyneleitä
Pikku kätösellä.
Mutta murhe katkerampi
Isän mielen voitti:
Turhaanpa hän kyyneleitä
Pidätellä koitti.

»Etpä isä, eikä äiti
Tiedä eikä kuule:
Äidin rakas Vapahtaja
Vie, kun emme luule.
Oi! Hän laskee loistavasta
Alas taivahasta,
Kantaaksensa helmassansa
Äidin maailmasta.»

Autuaasti hymyellen
Kuuli sairas näitä,
Mutta isän sydämmellen
Laski talven jäitä.
Pieni Elsa ennusteli
Oikein. — Äiti kuoli:
Suru mielet anasteli,
Rinnat täytti huoli.

Mutta kaihon kaikkialla
Vallitessa: »Saamme,»
Sanoo Elsa, »vielä nähdä
Äiti vainajaamme.
Sillä lausahtipa äiti:
Taivahassa kerran
Kohtaamme, jos hyvin teette,
Käytte teitä Herran!»

Isä pyyhki kyynelensä,
Antoi Elsan suuta:
»Rakas lapsi, kiitos Herran,
Eipä tämä muuta —
Pieni ero — lyhyt aika;
Ehkä Isä korjaa
Murheellisen majoihinsa,
Eloon kuolon orjaa.»

Joulukuusi.

Sali on hohtavan kaunis,

Keskellä loistava — ai!
Kuusonen vehreä siinä
Kallihin pukimen sai:
Latvassa tähtöset kulta
An' armahat säihkyilee,
Oksilla hopean härmä
Ja käpysset välkkyilee.

Ja riemuissaan isä herra
Läp' huonehen katsahtaa,
Äiti kun ilohon joulun
Jo lapsoset johdattaa:
Ja riemuin häärivät lapset
Ja lahjain runsaus saa
Niin hämmästyksiin kaikki
Mon' ilosta ailahtaa!

* * * * *

Vaan synkkänä loistossansa
On kuusi — hän ihmehtii
Tää riemu mik' on, ja kansa
Mik' onnessa ylvehtii:
Hän tunsi sen kansan onnen,
Jok' asui armahan maan
Ahovieret ja korpien kohdut:
Siell' eli hän aikoinaan.

Hän syntyi suossa ja kasvoi,
Suon yläsyryssä sen
On mökki, joss' eli perhe,
Sen elo on murheinen:
Ei riistaa lii'aksi saatu,
Vaan useinkin puutteissaan
Sen lapset kärsivät nälkää,
Ja itkivät viluissaan.

Tään mökin mies teki työtä
Ja ahkera toimissaan
Oli nainen — muttei puute
Pois paennut kuitenkaan.
Mies oli kaatanut kuusen
Ja saattanut kaupunkiin
Ja vaihtanut rikkaan herran
Lantteihin kiilteleviin.

Sen tehtyä rientää — ostaa
Hän leipeä lapsilleen
Ja vaimolleen vähän keittää
Nyt kahvia joulukseen.
Mut' itselleen mitä ostais?
Hän katsoo säästöjäns' — oi!
»Joku penni vaan — ei, näillä
En mitään ostaa voi!»

Silmähän nousevi kyynel;
Hän ympäri katsahtaa:
Niin loistavat ikkunat kaikki
Ja rikkahat reuhastaa!
Siin' ostajat kilvan kiittää,
Ja paikasta paikkaan käy
Moni herran riemusa rouva:
Vaan köyhäll' ei mitään näy!

Lilja ja ruusu.

Kas, kaunonen, valkea lilja
Sen kammion kaunistaa,
Joss' asuen pappilan Hilja
Elontyötänsä toimittaa.
Ja liljan rinnalla ruusu
Punalehtinen aukenevi,
Kuin auringon noustess' aamu
Kulta ruskosta valkenevi!

Lumivalkea, puhdas lilja!
Mikä kauneus uhkuilee
Sinun puvussas — ihmissielu
Sinun terähäs tähtäilee
Sekä huokaa, rukous nousee:
»Oi, Herra mun sieluni saa
Näin puhdasna luoksesi tulla,
Kun *veri* sen puhdistaa.»

Punalehtinen, hehkuva ruusu!
Sinä lempeä liekkivä, luo
Minun rintani täytehen tulta,
Jott' autuuden ahjosta juo
Ikilempeä etsivä henki
Ja Jumalan rakkauteen
Niin juurtuvi, voimia saapi
Myös itsens' uhratakseen!

Adam ja eläinkunta.

Kas, vielä välkkyy luomaneste
Tuorehin tarhass' Edenin:
Kukissa helmii Herran kaste,
Ihastus, ilo Aadamin.
Hän näkee kukkaa kaikkialla
Kaunista, hyvän-hajavaa,
Ja puut ja metsä kukkimalla
Elohon uuteen havahtaa:
Lintuset laulaa tuhat-äänin
Kiitosta Luojan kaikuvaan!
Lampahat, lehmät pelkäämättä
Myös jalopeuran kiljuntaa,
Kilvassa ääntää ruohostossa,
Ja kirmaellen, kisailen
Hyppivät kaikki, Luojallensa
Iloksi, luontoo ihailen.

* * * * *

Adam ihmeissänsä
Istuu, tarkastaa
Elon ihanuutta
Monikirjavaa.

Silloin luonnonkarja,
Kaikki elävät,
Kunnioituksella
Lähentelevät:

Kukin vuorostansa
Luonnon herran luo
Astuu: Adam heille

Nimen keksii, suo.

* * * * *

Kiitos Jumalalle
Viisaudesta,
Vielä suuremmasta
Rakkaudesta,
Joll' on ihmislapsen
Luonut kuvakseen,
Sekä lunastanut
Morsiamekseen!

Kesä-illalla.

Maaseudun rauha, hiljaisuus
Täyttääpi koko luonnon:
Nurmella kesän ihanuus,
Lahdella lainejuonnon
Hiljainen tuuli läikyttää,
Koivut ja kuuset huojuu,
Pääskynen lentää, visertää,
Kukat ja heinä tuoksuu!

Kaikki on tyyntä, rauhaisaa:
Aurinko laskullansa
Metsät ja järvet kaunistaa
Kirkkaalla kullallansa;
Taivahan tyyni avaruus,
Siintävä järven pinta —
Niin on tään illan sointuisuus,
Kuin tyyni ihmisrinta.

Oi, ei! Jo läpi kaiken tään
Sydäntä särkeväinen
Käy parku: lapset itkemään
Sai joku äkkinäinen
Vahinko, vaiko ynseys,
Itsekäs, häjy sydän?
En tiedä — mutta pettymys
Nyt särki soinnun hyvän.

* * * * *

Samoin täällä maassa synnin
Epäsointu ainiaan
Särkee soinnun, parku julma
Nousee Herran ihanaan
Taivahasen; kärsimysten,
Synnin tuskan sullomat
Itkee päivät pääksytysten
Kyneltulvat katkerat.

Taivahassa kuulee Herra
Valitusta vaikeaa,
Rukousta synnin maasta,
Epätoivon parkunaa:
Oi, josp' aina rukoukses
Hänen luokseen kohoais,
Niin ois suuri lohdutukses,
Hän sun työsi siunoais.

David paimenena.

Iloisesti paimenpoika
Harppuansa soittelee —
Metsä kaikuu, vuoret vastaa,
Lammaslauma kuuntelee.

Mieli täynnä innostusta,
Silmä kirkas leimahtaa:
Jumalalle kiitoslaulu
Sydämmestä kuohahtaa.

»Suuri Luoja, Jumalani,
Kaikkivoipa, armias!
Maan ja meren aarteillensa
Valmistelit sanallas.

Linnut ilman lentäväiset,
Kalat veden, myyrät maan,
Pedot, karjan kaikellaisen,
Puut ja ruohot kukassaan,

Kaikki maassa matelevat,
Taivon tähtitarhoilleen,
Salamatkin säkenöivät,
Virrat, vuoret lumineen,

Kaikki luonnon ihmevoimat
Taiten laitoit liikkumaan:
Kukan kunkin kohdallensa,
Auringonkin paistamaan.

Pieni siemen synnyttävi
Kasvikunnan kaunehen,
Päivän säde elvyttävi
Luomakunnan kuollehen,

Mutta suurin luonnonihme
Olen itse, *ihminen*,
Alempana enkeleitä
Kuva Luojan suuruuden.

Kiitos, Herra, armostasi
Ihmislasta luodessas:
Että annoit sieluhuni
Elon omast' elostas.

Mutta synti saastuttaapi
Ihmissielun langenneen:
Anna armost' anteheksi
Erhetykset eksyneen!

Kiitos, armos avarampi
On, kuin taivas tähtineen,
Totuutesi korkeampi
Kuni vuoret lumineen».

* * * * *

Siten David Harppuansa
Soittelee ja laulelee;
Herran Henki sieluansa
Liikuttaa ja hallitsee.

Sankari.

Kau'an ryhmää Laokonin,
Kärsimistä katkeraa —
Myrkkyyhammas käärmeissä
Lapsinensa surman saa —
Ihmetellen urhot itki,
Hellät naiset kasteli
Kyynelelvin, lapsukaiset
Vaikeroiden katseli.

Äiti lasta rintoihinsa
Tajutonta painaltaa,
Kuni katsois armahansa
Tuskallista kuolemaa,
Käärme kuni väijyksissä
Salaa lasta vainoais;
Äiti huokaa rauhatonna,
Vavahdellen rientää pois.

Kovan kovaan kohtaloonsa
Sortuu urho lapsineen:
Apua ei mailma kaikki
Hälle valituksineen.
Tuhat vuotta tuskiansa
Kärsinyt, hän vieläkin
Kärsii yhtä kipeästi,
Hellin ihmistuntehin.

Mutta kerran hellämieli
Sankari sen nähdä saa:
Ja hän päättää käärmeistä
Sukukunnan kirvoittaa!
Häll' on loitsut vallassansa,
Joilla myrkkyyrenkahat
Aukoo toisen toisestansa,
Kivut häätää kauheat.

Syvät synnyt kuultuansa,
Maininnaiset Manalan,
Käärme kirpoo uhristansa,
Myrkkyyvirran palavan
Syöksee kohti auttajata,
Hänet uhkaa upottaa:
Mutta tyynnä, voitollisna
Tämä työtään kiiruhtaa.

Sata vuott' on sankarimme
Kirvoitellut kirotun
Käärmeihen jo käärehiä:
Suur' on ilo autetun!
Lapset laulaa kiitostansa
Ympärillä auttajan,
Toiset isää irrottavat
Kera viisaan voittajan.

Tuhat kertaa tuhat määrin
Vapaana jo lapset käy,
Mutt'ei vielä kirotuista
Kahlehistä päätä näy.
Mutta voitonkatsannolla
Rohkeasti toimessaan
Sankari on lasten kanssa;
Kerran voitost' iloitaan!

Vieraalla maalla.

Kolkko on kylmyys ilman,
Usvainen ikijää:
Rintani tultakin talven
Tuimuus jäähdyttää.

Kaukana maani on armas:
Aaltova läikkä, kun' yö
Illan ja armahan aamun
Välillä, vaahtoen lyö.

Kaukana armahin kansa,
Kieltä mi kauniinta maan
Haastaen, *äitini kieltä*,
Raatavi halmeitaan.

Kaukana kultani kallis,
Päiväni tähti ja koi,
Jonk' olo läsn' oli tulta,
Kukkaa kuiskaus loi!

Maailma ots' oli kirkas,
Silmässä päivä ja yö
Ihmiskunnan, ja onni,
Tultahan leikkien lyö!

Kaukana maani on armas,
Kaukana kansani — oi!
Kaukana kultani kallis —
Kaihoa lauluni soi.

Väinön laulu kanteleellensa.

Kuule, kaunonen kanteleeni!
Sa soitellos sävel Sulonen!
Ma jätän leikkimä-tantereeni:
Jää hyvästi, elo ilonen!

Sa soitellos elon ikiriemut
Ja surun soittaos sävelet,
Kaikill' antaen silkkihienot,
Kullan kirkkahat lauluset.

Sielun tuskista suru-kielet
Nivo, niillä sä hivele
Ihmistunnetta, kaikki mielet
Kaiho silkillä sitele!

Ilon hurmaavat sulo-äänät
Taivahalta sa lainatkos;
Maan sa täyttänet niillä, ääret
Riemun rantojen mitatkos!

Mutta kuoloa vuottavalle
Väsyneelle sa soitta'os
Sävel hiljainen, taivahalle
Mi sielun kantaa, ja — vaipuos!

Tyhjyys.

Tyhjästä Luoja maailman loi,

Tyhjäst' on alku elon.
Vaan tyhjiys sieluni, oi, oi...
Ken elähyttä mielen voi?
Ken siitä tekee selon?

Oi, tyhjiys, suuri avaruus!
Sun pintas oiva taulu:
Tyhjyyttä kaikk' on ihanuus,
Tyhjässä häärii kavaluus;
On tyhjää itku, laulu.

Jos minne tässä silmät luon,
On pimeys ja tyhjiys
Vaan kaikkialla; mutta tuon
Tyhjiyden yli nousta suon
Jos katsanton', on pyhyys.

Vaan mitä tyhjiydessä nään?
Oi! Sielut kärsii, vuotaa
Sydämet verta särkyneet,
Ja mielet murtuu eksyneet:
Ne sovitusta huokaa.

Voi katumusta synkeää,
Voi sielun sala-vaivaa!
Se voimat murtaa, painuu pää,
Kuin kukka kuihtuu elo tää,
Kun tuskan tuli kaivaa.

Vaan tyhjiydessä sanallaan,
Luo Herra: Usva haihtuu,
Niin uutta voimaa sielu saa,
Ja katuvalle uusi maa
Vihertää; tuska vaihtuu

Lepohon mielen, tyveneen
Myös rauhaan, missä usko
Saa kestävyiteen hiljaseen,
Ja toivo viittaa autuuteen,
Kuin kirkas aamurusko.

Pajassa.

Oi, tuli kirkas,
Tähtöset kauniit.
Voi, väri-vaihtelot
Ahjossa — oi!
Valkeat liekit,
Armahan armaat
Tuliset kielet,
Ken teitä loi?

Syömmeni myöskin
Ahjo on: siellä
Himmeä toivon
Tähtönen vaan
Tuikkivi toisin
Vuoroin, lieke
Uskon on toisin
Loistehessaan.

Rautoa liekit
Leimuvan ahnaat
Nuolevat — kunnes

Se pehmeeks' saa.
Syömmeni tuskat
Mieltäni myöskin
Vaivojen ahjossa
Kirkastaa.

Oi, tuli kirkas,
Voi, tuli kuuma,
Liekkisi hiiliä
Korventaa:
Elämän myrskyt
Sieluni ahjoon
Hiiliä uusia
Ammentaa.

Polta, sa liekki,
Syö, tuli tuima,
Sielusta heinät,
Akanat pois,
Niin että kirkas,
Kultanen, armas
Puhtaus liekinä
Liehua vois.

Säkenet kirkkaat
Ahjosta nousee,
Sähkyen tähtöset
Lentävät — niin
Nouskohot myöskin
Kipinät hengen
Liedeltä ainian
Taivaisiin.

Hiihtäjätär.

Iloisna viidan halki
Tuoss' impi kiitelee
Ja lylypuinen kalhu
Hangella liitelee.
Kuin oravainen puussa,
Niin hapsset häilähtää,
Nuo kullan kiharaiset,
Ja keinuu kaunis pää.

Sujuilee suksi norja
Ja kaapsahdellen — hei!
Noin reippaasti tuo jalka
Vaan tepsuttelee; — ei
Väsytys mieltä paina,
Ei pelko rintoa:
Luo liike verevyyttä,
Tuo tuuli intoa.

Ai! Sähkyileehän silmä,
Ja huuli hymyilee,
Kun norjasti noin neiti
Uljasna hiihtelee. —
Vaan kylm' on talven tuuli,
Ja viima vinkuilee:
Ja posken kulta ruusut
Tuulessa vaalenee.

Mäkiä neiti laski
Ja hiihti noroja,

Kunnekkä joki-jäälle
Vie rinne kalteva:
Vinhasti suksi luistaa
Ja — voi! jää keinahtaa —
Nyt aallon pyörteessä
Jo immyt huudahtaa.

Jo taasen hiihtää impi,
Ja lumi tuoksahtaa,
Kun poiss' on uljas ryhti,
Ja jalka horjahtaa,
Ja liepehet, jotk' äsken
Tuulesa leikkien
Löyhyivät, vuotaa vettä,
Vavahtaa kätönen.

Ja silmän sulo säihky
Jo sammuu kyyneliin,
Ja kyyneleistä kylmä
Luo lumen vaaleviin
Poskihin helmilöitä —
Oi, julma kylmyys — voi!
Ken sulle julman vallan
Ja ankaruuden soi?

* * * * *

Ah! Toivotonna neiti
Hitaasti hiihtelee,
Ja rukoileva katse
Ympäri liitelee,
Kuin rauhatonna lintu
Armoa anelee
Ja turvaa metsän puilta,
Kun taivas kylmenee.

Jo hämäräks' käy ilta,
Ja metsä peittyi — oi!
Lumehen — kankahilta
Jo suden ääni soi.
Vaan kiihtyy kylmä viima,
Ja henki hyytävä
Sivelee kasvopäitä
Ja viiltää sydäntä.

Ja loistettaan luo kuuhut,
Ja pilvitarhastaan
Käy säihkyväiset tähdet,
Levolle lapset maan;
Mut' impi yhä hiihtää:
Ah! Tylsä — suloton
On sammuvainen katse,
Ja jalka voimaton.

»Oi koti! Enkö nähdä
Sinua enää voi?»
Niin huokaa hän — vaan toivo
Se kerran vielä soi
Voimia ponnistella
Ja — koti pilkoittaa:
Viel' yritys — ja impi
Jo kodin nähdä saa!

»Oi! kiitos, Isä taivaan
Siis viime kerran saan
Nyt nähdä kodin armaan
Ja vanhemmatkin — vaan

Nyt auta, Herra armas,
Jo voimat uupuvat
Hyvästi, isä, äiti
Ja siskot armahat!»

* * * * *

On kylmä talvi aamu,
Ja härmäkukkasiin
Säteilee kulta rusko,
Ja lumen kiiltäviin
Kiteisiin säde päivän
Luo ensi suutelon:
Niin havahuttaa luonnon,
— Herättää inehmon.

Vaan nurmen nietoksella
Nyt neiti uinahtaa
Ja lumivillasilla
Hienosen sijan saa:
Levossa lepää päähyt,
Ja silmä ummistuu,
Poskilla jäiset ruusut,
Ja suljettuna suu.

Ei, kotihin hän päässyt
Ei tähän matalaan —
Vaan Yli-Isän luokse
Hän pääsi kotiaan:
Ei siellä kylmän vaivat,
Ei tuskat ruumistaan
Nyt sullo — Karitsalle
Hän laulaa kiitostaan.

Tunne ja kieli.

On tunne sydämmen,
Kuin kuuma hiilos mielen;
Vaan tulkki tuntehen,
Tuo kylmä sana kielen,
Se monta kyventä,
Mitk' ihmis-sydäntä
Lämmittää, hehkuu siellä,
Pois hiivuttaapi tiellä.

Ken sielun hiilokseen
Vois nähdä, kenpä luoda
Vois silmän salaiseen
Sydämmen ahjoon, tuoda
Esille hiljaisen
Ja ujon tuntehen,
Jonk' alla kulta kiiltää,
Kun tuli korret hiiltää?

Ken salaisuuksia
Vois oikullisen mielen,
Ken sielun tunnetta
Kuvata kautta kielen?
Ken voisi, kenpä syvää
Mitata syvyyttä
Povessa ilmestyvää —
Pahetta, hyvyttä?

Sit' emme voi — On tunne

Vaan sala-hiilos mielen:
Jos pakenemme kunne
Se palaa — hehkuu. — Kielen
Avulla sitä vainen
Eip' ymmärrä; sen yksin
Käsittää tuntevainen
Sydämin, silmäyksin.

Naisen arvo.

Milloin armas on immyt,
Milloin neitonen kaunis,
Milloin ylevin, suurin,
Onnellinen, ah! milloin?

Kun sydän kukkia kasvaa,
Mielessä hyveitä nousee,
Silloin ihana on immyt,
Silloin Neitonen armas.

Milloin mielessä versoo
Jalous, kaunetta kilvan
Kostuttaa koska tunne
Puhtahin: Silloin kaunis.

Onnellinen, koska sielun
Sointuisuus, sekä rauha
Syämmen hiljaa laulaa
Kiitos-laulua Herran.

Suurin, kun käsin hellin
Kurjia holhoo, auttaa,
Enkelin haamuna häätää
Huolia huolien maasta.

Vaan ylevinnä on nainen
Äitinä, kasvattaessaan
Lapsia, taimia Herran
Tarhassa, turvaksi kansan.

Lempi kuolematon.

On ainut päivistä verraton:
Sen koite kirkkahin kulta,
Ja soihtu säihkyvän auringon
— Ei pilvi kaihda sen tulta —
Se *lemmen päivä* on kirkas!

Yks' kukka ainoa kukkiaa —
Se puhkes rinnasta Luojan —
Ei kuihdu, haihdu ei hajukaan,
Sen kauneus ijankaiken
On tuores — *kukkanen lemmen!*

On tuli ainoa tuliaan,
Sen kyven taivaasta kirpos,
Ja kuonat kullasta erottaa
Sen liekki polttava, kirkas:
Se tuli *ikuisen lemmen!*

On voima voimista ainoisin —
Ei konsa vaivu sen valta,

Ei säiky miehuutta sankarin,
Saa voiton armahimmalta:
Se *ikivaltikka lemmen!*

Oi lemmen aurinko loistaos!
Ja kuki ikuinen kukka!
Ja tuli taivahan hehkuos!
Ja voimaa uhkuos uutta,
Sa ahjo ikuisen lemmen!

Vaeltaja.

Hän louhuista vuort' ylös astuiksen —
Moni on kivi teräsyryäinen,
Tai kasv' okavartinen piilostaan
Puri jalkaa astujan urhokkaan.

Vaan hän hi'en otsalta pyyhältäin:
»Ylös vuoren päälle kun ennättäin,
Saan katsoa mait' yli laajimpain
Kautt' ilman, näkyjen loistelevain.»

Niin astuvi hän, väliin seisahtain,
Maailmoja allansa tarkastain,
Ja seisoen sauvahan ryhmyiseen
Hän pykälän leikkavi muistokseen.

Yhä astuu näin — väliin seisahtain —
Hän pyrkien vuort' ylös ponnistain:
Ja nousten näkyala laajentuu,
Ja pykälät sauvassa taajentuu.

Mont' on ikikaunista näytelmää
Näin ihailut laajalti — selvempää
Mit' ylemmäks ehtivi, matk' ei vaan
Näyt' ankara kuluvan laisinkaan.

Hän viel' yhä nousee — seisahtaa,
Ja uuden sauv' yhä pykälän saa:
Laajeten näkyala kirkastuu,
Vaan vuor' yhtä jyrkkänä kohouu.

Niin noussut hän on — niin nousevi ain,
Yhä matkansa päätä hän tarkoittain,
Mutt' ain yhtä kaukana maalistaan
Hän on, kuin matkaans' alkaissaan.

Kastele siipiäs, henki!

Kastele siipiäs, henki:
Tiedon lähteheess' on
Kaste kuivumaton,
Kastele siipiäsi!

Kastele siipiäs, henki:
Ahjo Ilmarisen,
Liesi *kauneuden*,
Siipyys nuorentaa.

Kastele siipiäs, henki:
Hehu *rakkauden*,
Sulo sydämmien,

Sielusi uudistaa.

Kastele siipiäs, henki:
_Ilo_hettehesen,
Tulikoscusehen
Sydännen innokkaan!

Kastele siipiäs, henki:
Hurme sankarien,
Tuska kärsivien
Tulta suonihis saa!

Kastele siipiäs, henki:
Usko Jeesuksehen,
Armonistuimehen —
Jumalan Karitsaan!

Kastele siipes ja iske:
Lennä taivas ja maa,
Halki Haadeskin saa —
Elämän virrasta juo!

Hiiluksella.

Katsos nuorukainen,
Tulta hehkuvaa!
Lieke kaunokainen
Valaa purppuraa,
Punahiilen kultaa,
Ahjon aukioon,
Kutoo kultakukkaa
Hiilen hulpioon.

Niinpä hiilus hehkuu,
Liekki leikitsee,
Ahjo tulta huokuu,
Syttä suutelee
Valkeainen vieno,
Hohde punertaa,
Liesi liehuellen
Tulta ammentaa.

Mutta tuli tuima
Ahjon kuluttaa,
Hiilet hehku syöpi,
Kukat kuihduttaa:
Leikki liekkiperhon,
Pettäväinen tuo,
Suuteloissa surman
Polttavaisen suo.

Varo tulta, nuori!
Tuli sydännen
Kuluttaa ja syöpi:
Mesiperhonen
Suuteloissa surman
Onnellesi suo,
Sielustasi viepi
Rauhan — tuskan tuo.

Aalloilla.

Aalto hurja, riehu,
Vello vetonen!
Kiehu, vaahto, kiehu,
Huuhto ärjyen,
Kasta kallioita
Rannikolla — noita
Kivikallioita!

Taikka tyyunny, aalto,
Lepoon vienompaan
Luonnon huokausta,
Yötä kirkkomaan,
Taikka illan unta,
Joka kukkaseen
Laskee kuutamolla
Utu-siipineen.

Riehu sydän, riehu!
Kuohu tuntehen
Tulivirta, tulta
Syökse, iskien
Salamoitse yössä
Sielun, sodi vaan:
Sodi, syki, tunne
Kaikki tuskat maan!

Taikka tyyunny, tyyunny
Rauhaan hiljaiseen!
Levon, rauhan maahan
Lennä tenhoiseen,
Joss' ei huokausta,
Eikä myrskysää
Häiritä voi sielun
Rauhaist' elämää!

Ester.

I.

Hovissansa hohtavassa Kserkses
Istuu sankartensa keskustassa,
Ilojuhlaa viettävänä suurta.
Haman ylimpänä kaikkein, uljas
Ylpeänä istuu kuninkaansa
Lähimpänä neuvonantajana.
Hän se makealla kielellänsä
Ehdottaapi Juudaan suvun surman
Mordekain, tuon hänen vihattunsa,
Jok'ei häntä nousten kumartanut,
Kostoksi ja ikiturmioksi.
»Kuule, majesteetti, ajattele:
Kansa yksi muista erillainen,
Perin outo tavoiltaan ja jyrkkä
Käytöksessään muita kohtaan, yksin
Omat lakinsa ja uskontonsa
Pitää vahingoksi valtakunnan.
Jos Sa, suuri Kuningas, niin tahdot,

Punnitsen Sun valtarahastoosi
Sata miljoonaa nyt käypää kultaa,
Kun saan hävittää sen syöpäsuvun.»
Kserkses uljahasti liikahutti
Itseänsä istuimella, otti

Kädestänsä kantasormuksensa
Sinetillä kaunistetun kulta,
Jonka ojentaen Hamanille,
Lausui: »Pidä kulta omanasi,
Te'e kansalle, kuin itse tahdot.»

Nopeasti ratsut juoksevaiset
Sanan saatantahan Haman laitto:
Päivä määrättihin, surmapäivä
Juutalaisten koko maailmassa.

II.

Ester ihanainen
Istuu suruissaan:
Vaippa purpurainen
Valuu varreltaan.
Rinta nousee, riehuu,
Päätä pyörryttää,
Sydämmestä viiltää,
Kieli änkyttää:

»Jehovah, oi suuri!
Mikä kohtalo!
Olit ennen kansas
Kilpi, aurinko.
Miksi kasvos peität,
Jätät sortumaan —
Pakanoille heität
Kansan sekä maan?»

Valju varsi horjuu,
Ääni värisee,
Mutta mieli tyyntyy,
Sydän rukoilee.
Nousten astahtaapi
Jonkun askelen,
Sitten lausahtaapi
Puoli-äänehen:

»Kallis kansa, sulle
Itsen' uhrajan —
Jumalalle uskon
Elon' armahan.
Rakkaus ei tunne
Rajaa uhrissaan:
Kaikki — itsensäkin —
Antaa kokonaan.»

(Laulaa:)

»Aurinko ei noustessansa
Puhjetess' ei ruusunen
Kaunihimpi, kuin on lempi
Sytetty ihmisen.

Katselinhan aurinkoa
Nousevaista Jehovan —
Syttytti se povessani
Tulen sammumattoman.

Kastelinhan ruusuani
Aamuin, illoin itkien,
Kunnes puhkes rintanani
Täysi lemmen kukkanen.

Nouse lempi, liehu liekki
Polttavainen, puhtahin!
Kuluttele kuonat kaikki
Sydämmestä Esterin!»

III.

Äänetönnä Kserkses
Istuu mietteissään,
Kulta valtikkaansa
Nojaa päähyttään.
Silloin arka, valju
Ester ihana
Astuu ujostellen
Avo-ovesta.

»Kuningatar hurja!
Rientää kuolemaan!»
Hovipalvelija
Lausuu tuskissaan.
Mutta Kserkses heti
Kuningattaren
Puoleen valtikkansa
Ojens' iloiten.

Lausui laukkeasti:
»Ester armahin!
Miksi tulit tänne,
Saliin sankarin?
»Jalo hallitsija!
Pitoihimme vaan
Pyydän tuloasi,
Armosi jos saan.»

IV.

Pidoiss' uljahissa Kserkses
Istuu seurass' Esterin,
Haman heidän rinnallansa
Istuu mielin synkehin.
Eilen hänt' on onnettomuus
Ensimmäinen kohdannut —
Syystä hän ei viime yönä
Rahtuakaan nukkunut.

Mordekai, tuo Juutalainen,
Näet, suureen kunniaan
Tuli hänen neuvostansa —
Hirsipuuhan roikkumaan
Hän sen miehen olis suonut!
Nyt hän pelkää onneaan:
Kuningas jos suuttuis hälle,
Syöksis varmaan kuolemaan!

Silloin Ester ihanainen
Puhuu kansan puolesta:
»Minä olen Juutalainen,
Kuningas, heit' armahda!
Älä salli kansakunnan
Kokonaisen kadota
Vihast' yhden ainokaisen,
Ilkeästä kostosta!»

»Kuka heitä vainoaapi?»
Kserkses, valju vihasta,

Kysyy — Haman vavahtaapi,
Muoto kuollon kalpea.
»Tämä häjy Haman uros,»
Kuningatar vastasi —
Teloittaja Hamanin jo
Hirsipuuhun nostavi.

V.

Riemulaulut Israelin
Kaikuu Herran kiitosta —
Armosta Hän uudestansa
Päästi kansan kuollosta.
Kaikkiällä viholliset
Surkeasti surmattiin —
Heille Herran liittokansan
Kärsimiset kostettiin.

»Suuri olet, Jumalamme,
Suuri on Sun nimes,
Kunniasi ijäinen ja
Verraton Sun väkes;
Viisautes määrätön ja
Armos loppumaton,
Rakkautes uskollinen,
Ikisammumaton!

Halleluja — halleluja
Jehovalle kaikukoon!
Yli maan ja taivahitten
Läpi kiitos sointukoon!
Elävä ja kaikkivoipa
Olet, Herra laupias,
Ihmeellinen tuomioissas,
Suuri armoneuvossas.»

Debora.

Tuom. 4; 5.

I.

Taas Israel pois luopui Herrastansa
Ja synneillänsä kirouksen saatti
Itselleen: joutui sortovallan alle
Jabinin, julman kuninkaan, mi heitä
Rautaisilla sotavaunuillansa
Aika ajalt' ahdistellen nylki.
Jo kaksikymment' ajast'-aikaa kärsi
Israel', eik' ollut auttajata.
Mutt' ahdistettu kansa tuskissansa
Rukoillen kääntyi Jumalansa luokse,
Joit' yksin apu ain' on saatavana.
Ja armostansa Jumala taas auttoi.

II.

Siimeksessä palmupuunsa
Vuoristoss' Efraimin
Istuvi Debora hurskas
Äitinä Israelin.
Herralta sanoma hälle

Kuuluu: »Pelastus on
Joutunut kansalle, riennä
Kutsuos taistelohon!»

Barakin Debora kutsuu,
Päällikön Israelin:
»Aseihin kutsuos kansa
Kukista Jabinin
Valta: Se Herran on käsky,
Kisonin rantahan
Herra sun vastahas' tuopi
Sankari Siseran.»

Kanssansa Barak pyysi
Uljahan Deboran;
Lähetti airuet työhön,
Pelastus-sotahan
Kokosi tuhannet — riensi
Taborin vuorelle,
Linnoitti leirinsä, kunnes
Rientäisi saaliille.

III.

Herra on jo kukistanut
Ylpeyden pakanain;
Rautavaunut musertanut;
Miekan sekä vasamain
Kautta perin hävittänyt
Sotajoukon Siseran;
Hänen päänsä lävistänyt
Kautta naulan, vasaran.

Silloin kansa riemusuulla
Ylistystä laulelee;
Debora nyt kanneltansa
Jumalalle soittelee:
Jumalasta tahdon laulaa
Herran suurta kunniaa
Kirkastaa — Hän väkevällä
Hengellänsä sulattaa
Vuoret — itse Sinainkin;
Pilvet vettä pisaroi,
Vapis maa ja metsä itki —
Taivas tulta salamoii.

Herra antoi kansallensa
Armon, voiton, kunnian:
Vihollisten häpeäksi
Nainen surmas Siseran,
Jonka äiti odotteli,
Istui vieress' ikkunan;
Kysyi: »miksi viipynevät,
Voittovaunut Siseran?
Aina ennen eellimmäisnä
Kotihin hän ennätti.»
Mutta hälle vastatahan:
»Saalista hän jakavi.»

Käyköön niinkuin Siseralle
Herran vihollisille!
Hyvin käyköön uskoville
Häntä rakastaville!
Olkoot he kuin aurinkoinen
Voimassansa nouseva,

Jonka tiehyt ylenevä
Kirkkautt' on uhkuva!»

Liehdo tulta!

Liehdo tulta — lemmen tulta
Sydämmehen riutuvaan:
Ahjo hiipuu, hiilet mustuu —
tulta sukkelaan!

Liehdo tulta — uskon tulta
Sydämmehen sykkivään:
Homehesta kirkas kulta
Selittele säihkymään!

Liehdo tulta — innon tulta,
Veltto suku karkaise!
Riettauden rikkakerros
Pohjimyöten polttele!

Nostattele vapauden
Voimatuulet liehtomaan —
Tulta hengen taivahista,
Mädännystä polttamaan.

Liehdo tulta polttavinta:
Myrkkyhuurut hälvenee —
Lämmin ilma liekin alta
Hallan mailta varjelee.

Liehdo tulta puhtahinta
Sydämmestä sydämmeen,
Jotta, itse sortuessa,
Tuhat tarttuu lietsimeen!

Kotiliesi.

(Lausuttu erään ystävän häissä.)

Mik' on tää tunne outo, lumoovainen,
Mi sydäntäni polttaa, virkistää?
Se oisko tuli puhdas, jumalainen,
Mi sydämmehen toisen yhdistää?

Mik' äidin rakkautta syvemmillä
Siteillä sielun sitoo sieluhun?
Mi hiilillänsä ikihehkuvilla
Sydämmet sytyttävi riemuhun?

Se lempi Jumalan on istuttama
Miehen ja naisen nuoreen sydämmeen;
Se liekki Jumalan on puhaltama
Tuleksi kotilieden hiilukseen.

Koti — niin, oma koti! sana armas
Se sielullemme suloutta suo —
Vaikk' oiskin moni kyynel muutoin karvas,
Niin siinä sydän lohduitusta juo.

Mutt'ei oo pysyväinen lempi mainen,
Ei koti, onni ihanaisinkaan
Meit' auta, jollei lempi jumalainen

Saa pyhittää sit' ikihehkullaan.

Jumala itse rakkaus on pyhä,
Hän meille antaa lemmen pysyvän,
Hänestä vuotaa lemmenvirta yhä
Synnyttäväinen ikielämän.

Jumalan pyhän lemmen ahjoss' aina
Viritelkää uutta lemmen valkeaa,
Kun myrskytuulin tahtoo tukahuttaa
Sielunne lemmen tämä kylmä maa!

Kuvaamataide.

Kun Luoja taitehitten
Hengille lahjojaan
Jakeli, henki yksi
Niin sattui saapumaan
Myöhään: jo laulu, soitto
Ol' annettuna pois;
Mit' äänetönnä, vailla
Säveltä tehdä vois?

»Vaan kuitenkin», niin sääsi
Nyt Luoja, »kokonaan
Säveltä, ääntä vailla
Sa tulet voittamaan
Kaikk' alat taitehitten,
Ja tunnon syvänteet
Sun silmäs läpi tunkee
ja hoksaa ihanteet.

Niin Luoja. Henki lähti
ja äänetönnä vaan
Tuo mykkä silmä keksi
Syyt syvät: povi maan
Lahjoitti aartehensa
ja taivas ihanteen
Hänelle, niistä loihti
Hän yhdys-käsitteen.

Sai aine hengen, henki
Sai muodon, silmä voi
Käsittää aatekuvan,
Kun mykkä henki loi
Kuvaama-aidon: kylmin
Hän silmin tähystää,
Vaan luomiensa luonne
Sydämet sytyttää.

Tää henki maahan laski,
Ja ken jos lapsi maan
Ihastuu, innostuupi,
Muttei voi tunnettaan
Kuvailla sävelissä,
Taikk' äänin selvittää
Suuruutta, kauneutta,
Hänt' auttaa henki tää.

Ja äänetönnä ollen
Hän keinon opettaa,
Kuink' aina henki voipi
Kahleensa musertaa
Ja vapautta, suurta

Aatetta avittaa
Ja poistaa pimeyttä,
Mi maata rasittaa.

Meren rannalla.

Meri laaja, siintävä lainehtii
Kotirantani ääress' aivan.
Mon' alus sen pinnalla purjehtii:
Näet milloin uhkean laivan,
Jonk' ajaa tyynen ja myrskysään
Yl' aaltojen höyry ja tuuli,
Tai ehkäpä purtosen retkellään,
Min lastuksi laineilla luuli.

Nuo suuret ja mahtavat laivat käy
Yli aavojen valtamerten,
Joill' ei viikkokausihin maata näy;
Mutta hoitajat pienten purtten
Ne eivät uskalla matkallaan
Kotirantoja ulommaks' mennä.
No, eihän pienoinen peippokaan
Yli pilvien kokkona lennä.

Ja meri kun kuohuen myrskyää,
Se vihaiset aaltonsa nostaa,
Kuin tahtoisu taivahan yllättää
Ja rohkeille pursille kostaa,
Jotk' uhkamielin on vallanneet
Sen neitseellisen, ujon poven
Ja Ahdin linnahan aukaisseet
Ikikuuluhun aukion oven.

Vaan toisin ajoin on povi tää
Kuin nukkuvan immen rinta,
Mi vienosti huokuen hengittää,
Tai tyyni kuin maidon pinta Ja
taivahan kirkkahan kuvastaa
Täm' aava, välkkyvä vesi,
Kun päivä uus' usvasta sarastaa,
Tai yöllä se tähtöstä pesi.

* * * * *

Niin aatteen merikin aukenevi,
Ik' ulappa ankaran syvä —
Sen pinnalla purtokset viiltelevi:
Ja rannoilla liike on hyvä.
Siin' istuen monikin venhettään
Käsi-melalla oivasti johtaa,
Kun sää on tyyni, mutt' ymmällään
Heti, tuulen puuska jos kohtaa.

Mutt' ulommaks' ei moni uskalla,
Ani harva purjehin täysin
Ulos laskevi hyvällä tuulella,
Merikunnossa olevin köysin:
Ne väljillä vesillä viiletää
Ja raittihiss' ilmassa liikkuu,
Heitä raikas tuulonen lennättää,
Ja alus se aalloilla kiikkuu.

Hengen vapaus.

»Luonto kahleess' on, ei tunne'
Vapautta laisinkaan;
Henki vapaa, pakotonna,»
Niinhän aina ho'etaan.
Minun nähden, kaikk' on toisin:
Luonto vapaa, uhkuvaa
Elämätä kehitellen,
Hengen orjuus kuristaa.

Kasvi maasta juurillansa
Imee voimanestehet,
Päivä sille kultiansa,
Taivas kastehelmiset:
Kukka kasvaa, kaunistuupi,
Päähyt maasta ylenee,
Kunnes kypsä hedelmä ja
Siemen maahan varisee.

Uusi kevät uuden idun,
Itu uuden siemenen
Kasvattaapi, siten siirtyy
Kasvi, aina säilyen:
Ikinuori, kukkivainen
Kevät sitä kasvattaa,
Syksy tuulin, sateinensa
Uuden kylvön toimittaa.

Vapaasti se kasvaa, kukkii,
Kypsy, kylvää siementään:
Missä siin' on sortovalta?
Toisin henki kytketään:
Se ei saata vapautta
Haluta, ei harjoittaa,
Sitä halki aikakautten
Pakko raskas rasittaa.

Hengen suuret aatevirrat
Konsa pyrkii laskemaan
Lohdukkeeksi ihmiskunnan
Uuden elon maailmaan,
Silloin vainon murhahenget
Verisillä käsillään
Heti tiet' on sulkemassa
Vapauteen, elämään.

II.

HENGELLISIÄ RUNOELMIA.

Betaniassa.

I.

(Illalla; Martha ja Maria istuvina Latsaruksen sairaivuoteen ääressä).

Martha;

Jo sairas kuumeessa hourii
Ja heikommaks' yhä käy,
Mutt' yhä Mestari viipyy;
Ei mäen rinteellä näy
Etäältäkään sulohaamu.
Oi, Maria, eiköhän lie
Sanaamme saattaja vienyt,
Vai liian pitkäkö tie?

Maria:

Saattaja sanan on vienyt,
En muuta uskoa voi;
Viivykki outo on enne;
Koht' armahin veljyt — oi!
Jo kalman on kynnyksellä —
Miksikä Mestari nyt
Viipyvi, sieluni sitä
Epäillen on kysellyt.

Martha:

Epäillä Herraa en tahdo,
Ma uskon: Hän auttaa voi;
Mutt' oi, täm' odotus kalvaa,
Kuin maksaa jäytävä koi;
Ja aatteit' uusia nousee,
Kuin, aaveit' ijäisen yön —
Ja toivoni sammuvi, kuolee —
Ma rintaa tuskasta lyön.

Maria:

Latsarus hourii, kas kuule,
Hän lausuvi innoissaan
Mestarin nimen taas kalliin:
Se selvänä, houreissaan
Kallihin hänelle — meille; —
Tän' yönä, ma pelkään vaan,
Käy kuolema vieraanamme —
Ma veljytt' itkeä saan.

II.

Äänetönnä, hiljallensa
Ruumissaatto kulkee;
Bethanian porttikujan
Kansajoukko sulkee.
Martha astuu kalpeana
Kuni unelmoiva;
Tyyni otsa korkeana,
Katse salamoiva.

Maria käy alla mielin,
Kuni hento kukka,
Jonka päähyt kumartuvi —
Otsan peittää tukka —
Kuni kukka heltehellä
Nääntyväinen taipuu,
Odottaen kastetta, kun
Aurinkoinen vaipuu.

Hauta kaunis kalliohon
Hakattuna peitti
Tomuverhon Latsaruksen,
Öinen varjo heitti

Pimentonsa oven yli,
Sisaret kun hiljaa,
Astuskellen kotihinsa,
Kasti kyynellijaa.

III.

Martha nousevi,
Ulos rientävi
Tielle vastahan
Rakkaan tulijan,
Sillä verraton
Vieras tullut on.

Martha seisahtaa,
Alas istahtaa
Herran etehen:
Kyynelkarpalon
Pyyhkinyt hän on
Herraa läheten.

Ylös katsahtaa
Heraan, lausahtaa:
»Herra, veljein
Ei ois' kuollunna
Jos Sa tullunna
Oisit ennemmin.»

»Veljes nousevi,
Kuollon voittavi
Elo ihana» »Herra,
uskon sen,
Päivän viimeisen
Nousee aamulla».

»Ylösnousemus
Olen, valkeus
Elo ijäinen.
Minuun uskova
Myöskin kuolossa
Elää voittaen.»

»Ja, ken uskovi
Minuun, ijäti
Elää — kuolemaa
Eipä ikänään
Tule näkemään
Ikikamalaa.»

Martha nousevi,
Sydän sykkivi
Uusin tuntehin:
Povi aaltova
Täynnä valoa,
Taivas ihanin.

Nyt hän kiiruhtaa,
Kutsuu Mariaa,
Joka vieraineen
Istui kodissaan,
Itki suruissaan
Karvaan kyöneleen.

»Nouse, Maria,
Herra tullunna,
Sua kutsuvi».

Kuni janoten
Vesi ojillen
Peura juoksevi;

Kuni tuulonen,
Iltakastehen
Laskiessa, lentää,
Niinpä Maria,
Kuullen kutsua,
Herran luokse entää.

IV.

Haudalla seisoo Mestari —
Ja itkevi!
Ja Juutalaiset lausuu:
»Kas, kuinka häntä rakasti!
Mutt' eikö voinut tehdä niin,
Ettei hän kuollut oisi?»

Taas Mestaria kauhisti —
Värisytti
Tää suuri epä-usko.
Hän rukoili ja ylisti,
»Poistakaa kivi!»! lausahti,
Vaan Martha hämmästyvi,

»Oi, Herra», niin hän huudahti,
»Jo haisevi;
Sill' onhan päivää neljä
Jo haudassa hän levännyt
Ja varmaan aivan mädännyt
On ruumis veljyemme».

»Jos uskoisit», niin Mestari
Nyt vastasi,
»Niin varmaan saisit nähdä
Sa kunnian nyt Jumalan».
— Samalla paaden liikkuvan
Näkevät haudan suulta.

»Jo tullos ulos Latsarus!»
Tää huudahdus,
Mestarin sulosuusta
Hämmästyksellä kuullahan —
Ja kuollut nähdään liikkuvan!
Latsarus nousi ylös.

Oi, hurmaavaista iloa,
Ja autuutta
Marian sydämessä!
Ja Martha itkee ilosta,
Ja häpeästä, surusta
Sydämen kovuuttansa.

On nähty Herran kunnia.
Ja Jumala
On Pojan kirkastanut.
Ken uskovi, saa katsella
Nyt avoimilla kasvoilla
Jumalan kirkkautta.

V.

Oi, rauhaisa Bethania,
Öljypuulehdon suojassa,

Notkelmass' Öljymäen!
Sun siimehesi suloinen
Vilvoitti päivän heltehen
Iloisen juhlaväen,

Mi oli tullut viettämään
Hetkisen täällä, näkemään
Latsarust' elävänä.
Siin' oli ryhmä kiihkoisa
Oikeita fariseuksia
Puhellen, miettivänä.

Tuoll' oli toinen seurue,
Mi seisahtuvi loitolle
Tuon silkkiäis-puun alle.
Siell' innokkaasti väitellen
He puhelevat, suuttuen
Oudolle asialle.

Mutt' itse juhlaeurue
On sijoittunut sisälle
Pöytähän Latsaruksen:
Siin' itse Herra Jeesus on
Opetuslapsi-joukkion
Keralla keskustellen.

Iloa mielet hehkuvat,
Kiitollisuutta lausuvat
Katsehet kaikkialla;
Ja parahia herkkujaan,
Kuin kunniaksi kuninkaan,
Tuo Martha tulvimalla.

Niin Herran puhe kiinnittää
Ja ihastuttaa, jännittää
Nyt mielet kuulevitten,
Etteivät huomaa Mariaa,
Jok' äänetönnä seisahtaa
Taakse vierahitten.

Ken nähdä voisi sydämmeen
Niin autuudesta iloiseen,
Samalla surulliseen,
Kuin silloin sydän Marian,
Hän kompastuisi ankaran
Tuntehen taistelukseen.

»Oi, miksi taasen vavahdan,
Kun Mestarihin katsahdan?
Hän, suuri Vapahtaja,
On voittajana kuoleman,
Ei vihollisen katalan
Nuolien sorrettava.

»Oi, autuin on ilo tää!
Kuink' ihanasti säihkyää
Latsarus-veljen katse!
Meill' ompi Herra korkea,
Ihminen sekä Jumala —
Ei pahat Häneen koske!

»Kuitenkin sieluin vapisee
Kun Mestaria katselee
Silmäni — outo tunne
Niin sykähyttää sydäntä,
Ikäänkuin pelkäis käärmettä,
Mi pistää — koska? kunne?

»Voi, käärme inha väijyvi
Nyt Mestaria, hiipivi
Jälessään kaikkialla:
Taas fariseukset vakoilee,
Tuhoa katse uhkailee
Tuon silkkiäis-puun alla.

»Oi, sydän tahtois haljeta
Täst' autuudesta suuresta,
Kun Herran saamme nähdä
Tääll' oman pöydän ääressä,
Ja Latsaruksen tervennä! —
Sen voipi Herra tehdä!

»Oi, kuinka suuri auvo on
Ett' olen kurja, avuton
Häneltä armon saanut!
Tää Vapahtaja korkehin
Nyt aih' on ilon' ihanin —
On sieluntuska laannut.

»Kuitenkin taasen aavistus.
Kamala, synkkä vavistus
Lävistää sieluani:
Kuin viime kerran levähtää
Sais' täällä tämä kallis pää,
Oi — mun Vapahtajani!»

Näin tuntehet käy riitaiset:
Iloiset, surumieliset,
Marian sydämmessä;
Näkyvi syvä rakkaus
Ja kiitollinen uhraus
Kasvojen ilmeessä.

Nyt alabaster-astian
Kallihin, jalon, kirkkahan
Hän käsillensä nosti —
Voidetta hyvän hajavaa,
Kallista ylen, vuotavaa
Sen täyden eilen osti.

Kas, äkisti hän särki sen,
Vuodatti jalon voitehen
Herramme päälle kaikki:
Kuin suloisena sauhuna
Mirhami-tuoksu ihana
Nyt huonehesen laski.

Marian aatett' ylevää
Ei Juudas voinut käsittää,
Vaan moitti nurkumielin.
Mutt' itse Herra ymmärsi
Ja Mariata puolusti —
Se Marialle kyllin.

Hän oli Herran voidellut
Ja rakkaudest' uhrannut
Mik' oli kallihinta:
Se oli paras palkinto,
Kuin taivahinen soitanto,
Sielulle autuinta.

Merellä.

I.

Jumala, suuri Luoja, Lunastaja,
Taivahan, maan ja meren perustaja!
Suuret Sun työsi, käsialas suuret,
Syvähän tunkee viisautes juuret.
Kuohuva aalto vihaisesti ulvoo,
Myrskyvä tuuli väsymättä valvoo,
Aurinko armas pilven alta paistaa.
Kultana säde kimeltävä loistaa,
Aallossa hetken kirmaellen, kirkas,
Kunnes jo sammui — pilvi päivän peitti.

Samaten elonmeryt kuohahdellen,
Alati uutta esiin ammennellen
Ainetta hengen työkse, taisteluksi.
Kiusaus, myrsky pimittävä päivän
Uhkaavi joskus sielun upotella,
Lomasta pilven kirkas säde kunnes
Uudella uskonlujuudella täyttää
Horjuvan hengen, tietä meille näyttää

Kotihin, luokse Isän rakkahimman.
Kiitos oi, Isä, armostasi kiitos,
Aina Sa pidät iki-armoliittos,
Jonka Sa Poikas verin vahvistelit,
Syntisen saastaisimman puhdistelit.
Kiitos, oi Jesus, Vapahtaja kallis:
Syntini Sinä verelläsi poistit;
Kiitos, oi kiitos, Sa ostit omaksesi,
Kurjimman syntisistä iloksesi!
Kiitos, oi Henki, suuri Lohduttaja,
Jumalan armon meihin sovittaja,
Kiitos, ett' annoit valon sielulleni,
Herätit unest' iki-ihmiseni;
Kiitos, ett' armos kautta Jesus voitti
Sieluni, uusi päivä siellä koitti!

II.

Päivä loistaa kirkkahasti,
Myrskytuuli raukee;
Matka kuluu nopeasti,
Satama jo aukee:
Voitto saatu ihana,
Kiitos Herran, kunnia!

Samoin loppuu myrskysäinen
Elonmatka kerran;
Joka aalto vaahtopäinen
Tyyntyy luona Herran:
Pian aukee satama,
Pian ollaan kotona!

Siellä voitonseppelehet
Odottavat meitä,
Uskossa jos kärsinehet,
Käyden Herran teitä,
Täällä oomme matkalla,
Ikävöiden kotia!

Jesus, suuri Johtajamme,
Autuutemme Ruhtinas,
Ole aina apunamme
Kautta veres, kuolemas:

Sinun kauttas voitamme,
Kuoloss' olet elomme!

Joulusanoma.

Pimeässä ihmiskunta
Harhaeli, kansat maan
Nukkui syvää synnin unta,
Murtamatta kahleitaan.
Joilla perivihollinen
Kaiken hyvän, totuuden
Oli heidät kytkennä
Orjantyyöhön pahuuden.

Kasvoi synnin karvas vilja
Kirouksen hedelmää,
Missä puhtauden lilja
Kerran kukki elämää
Viatonta, taivahista —
Pahan orjantappura
Kaiken hyvän tukahutti —
Hallitsi vain kuolema.

Silloin yöstä Betlehemin
Valo kirkas leimahtaa,
Enkeli kun paimenille
Armahasti laulahtaa:
*»Älkää peljätkö, kas, teille
Suuren ilon ilmoitan:
Vapahtaja ihmisille
Syntyi kaiken mailman.»*

Oi, se valo kirkkahampi
Puoli-päivän paistetta:
Ihmisill' on taivahassa
Sovitettu Jumala!
Kaikki saavat anteheksi
Kautta veren Karitsan,
Uskossa kun pakenevat
Armohelmaan Jumalan.

Oi, sen armon runsautta,
Rakkauden suuruutta!
Isä antoi ainokaisen
Rakastetun Poikansa
Sovinnoksi synneistämme,
Jolta me nyt vapaina
Synnistä ja kuolemasta
Saamme häntä palvella!

Kiitos, Isä taivahassa!
Lahjastasi suuresta!
Kuinka voisin iloksesi
Sinua nyt palvella?
Oi, Sa, yksin, Isä rakas,
Voit sen tehdä minussa.
Henkes' kautta ijäisesti
Kätke minut Sinussa!

Jeesus rakas Veri-ylkä,
Anna minun veressä
Pesty, puhdas jäsenesi
Olla, oksa elävä
Sinussa, oi, elä Sinä,

Itse, Herra, minussa,
Anna oma hedelmäsi
Minuss' olla kasvava!

Sinun kanssas Jumalassa
Kätkettynä elämä
Anna olla vuotavana,
Hengen voima väkevä;
Iki-elon valtasuonet
Aina olla avoinna
Sinä, Päämme, jäsenenä
Juottavana minua.

Siten Sinä, Herra, meissä,
Mekin samoin Sinussa
Pysymme ja elämämme
Kunnioittaa Sinua.
Yksin Sinun ijankaiken
Kiitos, voima, kunnia
Kaikesta sun armostasi
Jumala ja Karitsa!

Syntinen ja Vapahtaja.

Sielu:

Janoat, rakas Herrani,
Sielujen pelastusta;
Halajat nostaa sieluni —
Oi, kiitos! kirousta
Sieluni tuntee — kauhea
On synnin julma valta —
Oi, nosta, auta minua
Jo kadotuksen alta:

Jeesus:

Joh. 4. 10, 13, 14.

Jumalan lahjan ihanan
Jos, sielu, ymmärtäisit,
Elämän vettä minulta
Ottamaan ennättäisit,
Jumala antoi Poikansa
Syntisten auttajaksi;
En tuomitsemaan tullut ma,
Vaan anteeks'-antajaksi.

Jos käsittäisit: Jumala
Lahjoitti rakkahimman
Poikansa; Isän helmasta
Hän tuli, kallihimman
Toi lahjan: ijankaikkisen
Elämän syntiselle,
Jok' uskoo, ottaa vastahan,
Antauu Kristukselle.

Tää kirkas lähde elämän
Avattu jokaiselle.
Nyt Poika sielun itkevän
Vie Isän sydämmelle;
Ja kaikki synnit annetaan
Armosta anteheksi
Ja synnytetään uudestaan

Karitsan kaltaiseksi.

Ei ole tämän maailman
Kurjissa kaivoloissa
Se vesi, mikä janoovan
Tyydyttää — nautinnoissa
Vain omantunnon tuskia
Synnyttää meno turha;
Ja kunnia ja tavara
On monen sielun murha.

Ken ikään tahtoo nauttia
Maailman hettehestä,
Hän polttavassa janossa,
Kuoleman helteheessä,
Ei löydä veden pisaraa
Kielensä kostukkeeksi,
Vaan ijankaiken janoaa,
Jää tulen kekäleeksi.

Ken juopi vettä elämän
Ijäisen lähtehestä,
Ja rakkautta elävän
Jumalan sydäimestä.
Armosta, kautta Kristuksen,
Alati ammentaapi,
Hän tyydytetyks' janonsa
Ajassa tässä saapi.

Sillä se silmä lähtehen
Uskovan sydämmessä
Kuohuva onpi ainainen
Siunaus elämässä.
Asunto Pyhän Hengen on
Se sydän autuainen:
Siin' ilo, rauha verraton,
Rakkaus taivahainen.

Sielu:

Ma olen kurjin syntinen
Ansainnut kadotuksen,
Tuomion monenkertaisen,
Voi, ikikirouksen!
Oi, yksin Sinä ymmärrät
Tilani, kurjuuteni,
Turmelukseni käsität
Ja suuren pahuuteni.

Oi, syvyydessä sieluni
Valittaa kujerrellen,
Ma vaivun, auta Herrani!
Suurelle syntisellen
Jo anna armos lohdutus
Ja kalliolle nosta
Vajoova jalka — kadotus,
Jo uhkaa — älä kosta.

Jeesus:

Joh. 4. 26.

Ma olen tullut Messias
Etsimään kadonneita;
Ma kuolin sinun puolestas,
Armahdan eksyneitä.
Rakkauteni palava

Kaikkia syntisiä
Etsii — ja etsii sinua,
Kuin ylkä ystäviä.

Ma annan sulle itseni,
Armoni, aarteheni,
Ijäisen ystävytyeni
Ja morsiamekseni
Kihlaan ma sinut uskossa;
Ja lumivalkeaksi
Pestynä olet ihana
Isälle lapsoseksä.

Sielu:

Oi, armon äärettömyyttä,
Oi, suurta rakkautta!
Voi, tätä kylmää sydäntä!
Voi, suurta luopumusta!
Mutt' anna sekin anteeksi,
Epäily, synti poista!
Oi, tule sydämmeheni
Ja rakkautta loista!

Oi, loista sydämmeheni,
Sen kylmyys, kurja saasta
Pois polta rakkautesi
Tulella, irti maasta
Sieluni iki-irroita,
Oi, anna kirkkautta
Sieluni nähdä Sinussa,
Kasvojes valkeutta!

Ett' aina oisin Sinussa
Ja minun sydämmeni
Temppelis — jossa asuva
Johtaisit askeleni;
— Silmäni aina avaisit
Näkemään tahtoaisi,
Ja Henki haavas kallihit,
Minulle kirkastaisi.

Ma uskon, epä-uskoni
Sa poista — lisää aina
Uskoa, ole eloni,
Leimasi pyhä paina
Mun sieluhuni — tulella
Kastele elämäni,
Ett' oisin tosi suolana,
Valaise pimeäni!

Maailman valkeus.

Pimeys peittävi maan —
Synkkä yö!
Kansoja kahlehissaan
Synti syö:
Raskasna rikosten paino
Tuntoja polttaa;
Helvetin henkien vaino
Sieluja surmaa.

Toivontähti kirkkahasti
Taivahalla tuikkaa:

Ennustukset ihanasti
Ihmisille kuiskaa:
»Kerran synnin voittava
Vapahtaj' on tuleva!»

Kuulkaa! Laulu enkelitten
Kajahtaapi ihana
Yli maitten, manteritten:
»Jumalalle kunnia
Korkeudess', ihmisille
Maassa rauha, suosio!»

Meille syntyi *Vapahtaja*,
Ihmiseksi Jumala;
Kuoli synnin Sovittaja,
Nousi kuollon Voittaja:
Valkeus ja kuolematon
Elämä nyt valistaa —
Ihmislasta langennutta
Jesus nostaa, armahtaa.

Synnin tunnustus.

Ps. 51.

Jumalani armollinen,
Hyvyydestäs suuresta
Armahda, ma rikollinen
Vaikka olen katala:
Syntin' ovat mustat, suuret,
Julmat, veriruskeat;
Syväll' ovat niitten juuret,
Läpi sielun tunkevat.

Pese minut puhtahaksi,
Iisopilla puhdista —
Rikokseni raskahaksi
Tunnen: Herra, armahda!
Alati on edessäni
Rikosteni riettaus,
Aina särkee sydäntäni
Syvä synnin turmelus.

Sinua, oi Jumalani!
Synnilläni loukkasin,
Pyhän tahtos tahallani
Törkeästi tallasin:
Synniss' olen syntynytkin,
Synniss' elon alun sain —
Puhtautta täydellistä
Sinä vaadit kautta lain.

Jumala! luo uusi sydän,
Puhdas henki minulle —
Yksin kautta henkes pyhän
Otolliseks' Sinulle
Tulen. — Ällös ota vielä
Henkeäsi minulta,
Edestäsi älä heitä
Syntisistä suurinta.

Anna kaikki anteheksi
Armostasi sulasta,
Verenvi'oist' askeleni,

Sieluni sa puhdistaa,
Että voisin riemumielin
Armoasi ylistää,
Kunniaasi kaunokielin
Syntisille julistaa.

Te'e uudeks' ihmiseksi,
Herra, minut kokonaan,
Syntisille autuudeksi
Tahdon sitten kautta maan
Elämällä, sanallani
Nimeäsi tunnustaa,
Työni kaikki iloksesi,
Herra, Sulle omistaa!

* * * * *

Jesuksen veren kautta
Ja kuollon katkeran —
Sovinto-uhrin pyhän
Jumalan Karitsan —
Ann' armost' anteheksi
Kaikki mun syntini,
Kuvasi kaltaiseksi
Uudista sieluni!

Golgathalla.

Miksi ilma pimeneepi?
Puolipäivän aurinko
Yöhön peittyi, kylmeneepi!
Miksi halkee kallio?
Vuoret vankat vavahdellen
Horjuu perustuksillaan!
Haamut nousee liihätellen
Avatusta haudastaan!

Verissänsä Golgathalla
Pyhä Poika Jumalan,
Jota kansa ilkkumalla
Ivaa — kärsii kuoleman.
Jesus Kristus, murhamiesten
Väliin ristiinnaulittu,
Maailman synnin kirouksen
Kantajana surmattu.

Siksi häpee aurinkoinen,
Luonto, Luojan kuolemaa
Surren, kätkee kasvojansa,
Povi maankin avajaa
Haudan, kätkökammionsa,
Työntää tulleet Tuonelaan
Ulos vankeudestansa
Elämähän uudestaan.

Jesus Kristus — *Elämämme* —
Kävi kuollon taisteluun
Kärsiäkseen edestämme:
Katso kylkeen avattuun,
Synneistäsi surullinen;
Esiriippu halkesi:
Jesus armo-istuimelle
Meille tien nyt aukasi!

Jesus kärsi edestämme —
Synnin palkka, kuolema
Siten meiltä poistettiin:
Toist' et synti-uhria
Tarvitse — nyt kuolematon
Elämä ja valkeus
Hänessä sull' annetahan —
Suuri sielun lohdutus!

Jesus särki vankeuden
Ovet, voitti väkevän,
Meille osti vapauden
Sekä uuden elämän.
Iloitse siis, synninorja,
Tie on auki, kahlehes
Särjettynä — Jesukselle
Anna kuorma synties.

Armollinen, uskollinen
Ylimmäinen Pappimme
Jesus, aina syntisille
Hellä — Hän on *Veljemme*:
Kaikiss' yhtä tuntehdikas,
Sydämmestä säälivä,
Kuni *veli*, armorikas,
Kiusattu paits' syntiä.

Nyt Hän voipi kiusatuita
Sydämmestä armahtaa —
Alati Hän puolestamme
Rukoelee Jumalaa —
Hänen ristillensä,
Siinä avaa sydämmes —
Hän sen tuntee, verellänsä
Pesee pois sun rikokses.

Kiitos, Jesus, Vapahtaja,
Veri-ylkä kallihin!
Suuri synnin Sovittaja!
Armoasi mullekin
Annat — veres, rakkautes,
Kärsimises, elämäs,
Voittos, ylösnousemises
Mulle takaa lempeäs.

Hengelläsi virvoitta'os
Sieluni nyt uudestaan,
Synnist' ikipuhdistu'os,
Saata liha kuolemaan,
Anna pyhä, täydellinen
Sydämmeeni rakkaus,
Että olis elämäni
Opillesi kaunistus!

"Maria!"

»Vihdoinkin päivä sarastaa,
Jo poistuu synkkä, pitkä yö!»
Maria lausuu, kiiruhtaa »Nyt
tehtävä on kallis työ —
Kallis ja raskas — voidella
Kun täytyy Herran *ruumista*.»

Suruinen katse kirkastuu,

Toivo hymyy huulillansa —
»Jo haudan seutu heijastuu,
Vaikk' aamu vielä usvillansa
Peittävi puut ja pensahat,
Jotk' oven haudan verhovat.»

Näin lausuen hän nopeasti
Rientävi yhä edelleen —
Yön kaste jalkojansa kasti
Astuissa maahan ruohoseen,
Ja aamurusko soihdullaan
Punasi taivahan ja maan.

Punerva rusko kirkastuvi,
Kuin tuima tuli roihuais,
Jo ensi säde singahtavi,
Kuin kapalosta kirpoais,
Kuin tuli virta vyöryellen
Sätehet lentää kirmaellen.

Aurinko, päivän kulta kehrä,
Häikäisevässä valossaan
Jo nousee ylös taivahalle —
Maria sit' ei katsokkaan,
Hän rientää läpi lehdikon,
Kuin metsävuohi levoton.

Jo haudan eteen seisautuvi:
»Mik' ihme! hauta avattu!»
Hän huudahtaa ja tuskastuvi:
»Tyhjänä! Herra otettu!
Voi, enkö edes *ruumistaan*
Voidella saanut haudassaan?»

Vaan itkun läpi katsoissansa
Hautahan: kaksi ihanaa
Enkelinuorukaista siellä
Istuvi, toinen lausahtaa:
»Mit' itket, ketä etsit sa?»
Vastasi heille Maria:

»Herrani ovat ottanehet —
En tiedä, mihin veivät sen» —
Ja kuuman kuumat kynelehet
Sort' äänen, peitti katsehen —
Nyyhkien, surun valtaama,
Kääntyvi heistä Maria.

Siten kun itki itkujansa,
Kääntyen poies menemään,
Kohtasi taasen korviansa
Kysymys, tuttu ennestään:
»Mit' itket, ketä etsit sa,
Nainen, oi surun valtaama?»

Puistossa läpi kyynelverhon
Himmeesti silmä eroitti
Mieshaamun lähenevän, jolle
Maria kohta virkahti:
»Herra, jos Hänet kannoit pois,
Sano, Hän vaikka missä ois!»

Vaan Jesus, Herra ylösnoussut,
Vapahtajamme väkevä,
Hän siinä seisoi, kirkastettu,
Marian edess' elävä —
Ja rakkauden vienolla

Äänellä lausuu: »*Maria!*»

Kuin salama ois sieluhunsa
Sähköisen tulen iskenyt,
Niin Maria nyt riemussansa
Olisi Herraa syleillyt —
»Mestari, minun Herrani!»
Hän alas maahan vaipuvi.

Vaan Herra hellin ehkäisevi:
»Minuhun ällös tartu, vaan
Vie sana tästä veljilleni:
Isänne luokse kunniaan
Nyt nousen — minut nähdä saatte,
Galileaan kokoontukaatte!»

Maria rientää, sydän täynnä,
Iloinen, syvä hurmaus
Valtasi sielun, kasvojansa
Valaisi taivaan kirkkaus:
Hän riensi, juoksi, rukoili,
Ilosta itki — hymyili.

»Oi päivä kuink' on kirkas nyt —
Kuink' autuus uhkuu luonnossakin
On kaikki sumu hälvennyt,
Ja poistettu on kuolemakin!
Oi, kallis Veri-ylkäni!
Oi, Jesus, kaikki kaikkeni?»

Jumalisuuden salaisuus.

1 Tim. 3:16.

I.

Enkelien keskustelua.

»Voi synnin kuormaa, kirousta,
Mi painaa kurjaa mailmaa!
Eik' edes tunne katumusta,
Surua synnin katkeraa,
Nuo itsepäiset ihmislapset,
Vaan kilvotellen synnissään
Niin nuoret kuni valkohapset,
Vaan paaduttavat itseään.»

Niin lausui enkel ihanainen,
Ja itki kuuman kyöneleen,
Jonk' otti toinen taivahainen
Taltehen kulta maljaseen,
Lausuen: »Totta, liiaksikin,
Mikael, Herran sankari!
Mut ällös' itke ihanaisin,
Vaan riennä maahan kanssani».

»Oi Gabriel», niin puhuteltu
Suruisin mielin vastasi:
»Sa maahan! Onko Jehovalta

Taas sinne määrä matkasi?»

»On, Mikael, ja ihmeellinen,
Ääretön ilosanoma,
Mi itse Tuonen kartanoissa
On synnyttävä riemua!»

»Oi, Gabriel, mik' olla voisi
Niin suuri ilosanoma,
Mi synninmaahan valon loisi
Ja kuolemahan eloa?»

»Se rakkaus on palveltava
Jumalan kurjiin syntisiin:
Se mahdoton on aateltava:
Mut ihmisille annettiin
Jumalan poika ainokainen —
Hän syntyy neitseeseen kohdussa —
Ja pian kasvaa pienokainen:
Jumala ihmis-lihassa!»

»Oi, onko totta? mahdollista?
Näin onko voinut Jehova
Rakastaa kurjaa vihollista,
Ihmistä vastahakoista?»

»Niin totta kuin ma Jehovalta
Sain käskyn tämän ilmoittaa....
Pian särkyy ota kuolemalta
Ja synnin valta raukeaa.»

II.

Myöhemmin Betlehemin laitumella.

Hiljaa — Oi, niin hiljaa kaikki!
Karjankellot hiljalleen
Kilkahtavat silloin tällöin,
Paimenet kun laumalleen
Öisen hetken uhrannehet
Valvoo — aatos ennättää
Kau'as: henki rukouksen
Siivin ylös lennähtää.

Silloin — katsos! Välähdystä
Tätä kirkkaan salaman —
Ukkost' ei vaan kuulu — mistä
Loiste tuo? — ja hehkuvan
Valokehän ympäröimät
Miehet! Paimen valvojat
Vapisevat — äännetönnä —
Pelvon maahan naulaamat.

»Älkää peljätkö, mä teille
Suuren ilon ilmoitan —
ihmiskunnallekin.» —
Enkelinen Jumalan
Lausuu: »Teille tänäpäpä,
Vapahtaj' on syntynyt,
Luoja kädet kapaloihin

Seimess' ovat kääriytyt!»

Samassa kun sai lausuneeksi,
Kajahti laulu riemuisa,
Enkeli-joukon äärettömän
Taivaisin nuotin laulama:
»*Kunnia olkoon Jumalalle —
Korkeudessa! Suosio
Ihmisille! Maassa rauha.*»
— — Taas hiljaa! Sävel sammui jo!

Auringonnousu ylhäältä.

Luuk. 1:78, 79.

Synnin pimeys — synkkä yö
Maan kansat peitti — tähtivyö
Taivaalla ennen loistellut,
Jo oli ammoin sammunut:
Kas, silloin vihdoin valahtaa.
Taivaalle idän purpuraa —
Ja nousee rusko — päivä saa,
Mi maan ja kansat valistaa.

Kointähti kirkas, Jesus, aurinkoinen,
Valkeus, Elo, nouse ihanainen!
Valaise sielut yössä pimeyden
Hukkuvat, kurjat, toivotonta tuskaa
Kärsivät johda elonlähtehelle,
Janoovat juota, rikolliset rinnat
Rauhallas täytä ikilempeällä!

Oi iloa! Oi valoa:
Nyt taivas aukeneepi,
Vuodattain maahan autuutta,
Mi sielut juotteleepi
Elämän veden virroilla,
Jumalan istuimelta
Kuin kristalli mi kirkasna
Kuohuu ja Karitsalta,
Elämän — valon — lähteeltä,
Syntisten sydämiin
Hää-ilon ijankaikkisen,
Henkensä sinettihin
Kätketyn, heihin lukiten,
Jumalan lapsen toivon,
Niihin, jotk' osti verellään,
Puhdisti Jumalalle. —
Oi kiitos, autuus, kunnia
Ijäinen Jumalalle!
Ylistys, voima, viisaus
Ja kiitos Karitsalle —
Halleluja!

Uudenvuoden rukous.

2 Kor. 5:17; Kol. 3:1—17; Math. 28:18—20.

Herra, anna uusi armo
Uuden vuoden mukana;
Uusi mieli, uusi sydän,

Henki puhdas vakava!
Anna uudet armovirrat
Vuotaa syvään sieluhun,
Että saisit kunniakses
Voittoon viedä kiusatun!

Anna uusi hengen voide,
Uusi viha syntihin,
Sydämehen veres voima
Vuodatta'os tuorehin!
Uusi luomus ollakseni
Ylösnousemuksessas,
Hengelläsi hehkuvalla
Täytä, rakkaudellas!

Herra, Sinus' ainoassa
Minulla on elämä,
Maassa sekä taivahassa
Vapahtaja, Väkevä,
Sinä ollos uudenvuoden
Kaikki päivät kanssani:
Kunniaksi nimellesi
Johda vaellukseni.

"Monrepos" — Mun leponi.

»Monrepos». — Kuink' ihana!
Rauha, ilo päilyyy
Tyynen vetes kalvossa:
Kuva taivon säilyy
Puhtahana; — vilponen
Varjo päivän helteen
Sammuttaa, ja kukkanen
Avaa terän helpeen.

Monrepos — mun leponi
Yksin Jeesuksessa:
Ilo, rauha päilyvi
Myrskyn pauhatessa.
Hän on varjo heltehen,
Elon ikivirta,
Elon vettä uhkuen
Mulle kirkkahinta.

Kuni kukka helpehen
Avaa Monrepossa,
Niin me uuden luomuksen
Kristus kalliossa
Saamme, vanhat kadonneet,
Kaikki uudistuneet,
Kuolleet ovat vironneet,
Riettaat puhdistuneet.

Ihana, oi leponi,
Kristus, Vapahtaja!
Ole aina eloni,
Suuri armahtaja,
Että Hengen hedelmä
Vuotais runsahasti:
Viinipuusta elämä
Oksan kärkiin asti!

Aikamme.

Ajan meri kuohahdellen
Ikikallioita
Vastaan nousten, vaahtoellen
Aaltoj' ankaroita
Vihaisesti viskeleepi,
Purret kariin heittää,
Murusiksi murteleepi,
Miehet pohjaan peittää.

Tuskanhuudot kuolevitten
Yöhön pimeähän
Haihtuu — ääni auttavitten,
Jäävään elämähän —
Myrsky ulvoo, aalto ärjyy,
Ihmisiäni vaipuu —
Henki kuolevainen värjyy,
Parku tuuleen haipuu.

Yöhyt jylhä — ilma kylmä...
Kova myrskyn raivo —
Etkö sääli, kuollo julma,
Tuki Tuonen kaivo!
Kiihtyvät vain myrskytuulet:
Tuhansia hukkuu —
Kylmenevät valjut huulet:
Majakkamies nukkuu!

Mutta kirkas ikivalo
Väikkyy taivahalla:
Rakkauden pyhä palo
Sammumattomalla
Loistollansa valaiseepi
Tietä kuolevaisten:
Herran korva kuunteleepi
Ääntä anovaisten.

Ikikalliot ei horju,
Vaikka aallot riehuu. —
Jok' ei kiusausta torju,
Sillä himo kiehuu. —
Itse Herra totuutensa
Liekin virittääpi
Mieliin uskovaisiensa —
Uskon elättääpi.

Käy'ös uskontaisteluhun
Rohkeana, sielu,
Vaikka tuimaan otteluhun
Tulet, syvä nielu
Helvetin ei vetää saata
Mieltä vilpítőntä,
Ken ei syntiin käyne maata
Unta järjetöntä.

Herran käsi ohjaileepi
Ajan kuohulaineet:
Kansakunnat rankaiseepi.
Siirtää sotamaineet —
Valon pakanuuden yöhön
Luopi kirkkahimman,
Kokoo laumat uskontyöhön,
Elon ihanimman.

Yö on — mutt' on kristinusko,

Kiinass' orastava,
Niinkuin idässä' aamurusko
Päivää sarastava:
Nouse päivä, Herran päivä
Kirkas, hehkuvainen:
Autuudeksi valkeneva
Rusko purpurainen!

Talvella.

Uusi, puhdas lumivaippa
Valkovillaan verhoaa
Maat ja metsät; puut ja pensaat
Härmäkelmin kaunistaa,
Tuhansissa timanteissa
Säihky säde auringon.
Valoansa vuodatellen,
Imanteeksi inehmon.

Kuni puhdas lumivilla
Luonnon kaiken kaunistaa,
Peittää mustan likapinnan,
Pelehtyneet puhdistaa,
Samoin armo Jumalamme
Synnit veriruskeat
Pesee lumivalkeaksi,
Sitoo haavat haikeat.

Kuni säde singahtaapi
Valon, lämmön lähtehen,
Avaruudet valistaapi,
Elämätä jaellen,
Rakkaus niin Jumalamme
Jeesuksessa valaisee
Syntiselle autuudeksi,
Elonlähde uhkuilee.

Sielu, onko sinullekin
Armo kallis Jumalan
Tullut eloks', autuudeksi
Kautta veren Karitsan?
Onko syntis saastaisimmat
Tämä veri pessyt pois
Sielustasi, tunnostaasi,
Niinkuin ei niit' ollut ois?

Jollei, etsi Jumalamme,
Vapahtajan veressä
Tarjoama armo kallis,
Nöyry ristin edessä;
Tunnustele — syntis siinä:
Karitsa Hän Jumalan
Verellänsä puhdistavi
Synnit kaiken maailman.

Jesus syntyi.

Jesus syntyi — Vapahtaja
Syntisille armainen,
Ylipappi uskollinen,
Ystäväksi kaikillen:

Minullekin armoansa
Lahjaks' antaa, ilolla.
Janooville lähtehestä
Elon tarjoo eloa.

Siispä suurin syntineni
Ristin juureen kumarrun,
Armonvirta puhdistaaapi
Omantunnon tahratun:
Jesus muakin rakastaapi,
Kätehensä väkevään
Nojaan, muu jos katoaapi,
Sanansa ei yksikään.

Jesus-kalliolla seison
Turvattuna ainiaan,
Vaikka kuohuis hirmumyrskyt,
Vuoret siirtyis sijaltaan.
Jesus — suuri Vapahtaja!
Kätke lempihelmahas
Sieluni ja salli kerran
Katsella Sun kasvojas.

Ber-Saba.

1 Mos. 46: 1—4.

»Jaakob, Jaakob!» Herran ääni
Lausuu, mikä ihana,
Suuri armo, että Herra
Vielä tahtoo puhua
Jaakobille! Pitkä aika
Oli siitä kulunut,
Koska Herra viimeiseksi
Oli hälle puhunut.

Mitkä vuodet! Taistelua,
Tuskaa, pimeyttä, voi!
Koetusten tuli-ahjo,
Myrskyt, joissa salamoit
Herran tuomioitten nuolet,
Kuritusta ankaraa —
Toinen toista repivämpi
Murhe rintaa ahdistaa!

Rakel armas, rakastettu!
Poissa — kova kuolema
Hänet riisti — mutta vielä
Katkerampi, kamala
Oli suru Joosefista
Salaperäisyyksineen,
Joist' ei voinut edes konsa
Päästä täyteen selvyiteen.

Oi, ne vuodet tuskalliset
Kylvi lunta nivuksiin!
Kumaraksi painui varsi,
Ilo sammui kyyneliin.
»Miksi Herra nämät sallit?»
Oi — ne synnit nuoruuden
Muistui mieleen, polttavinta
Tulta tuiski sydämmeen.

Mutta nyt! Oi, Joosefista

Tullut ilosanoma
Vanhan mieltä virkistävi.
Herra tahtoo puhua!
»Viel' et ole unohtanut,
Etkä hylkää kuitenkaan;
Vaikka olet kurittanut,
Armahdatkin uudestaan!»

»Armoa ja rakkautta,
Herra pitkämielinen,
Kaikki työsi tarkottavat,
Pelastusta syntisen.
Puhu, Herra, tässä olen:
Puhu avonaisesti,
Että kurja sydämeni
Ymmärtäisi tahtosi!»

Vuoden vaiheessa.

I.

Aurinko kirkas
Valaisi vuoret,
Aukean meren
Sätehillään,
Poisteli pilvet,
Lämmitti ilman,
Kuin sepän-ahjo
Säkenillään.

Samaten valo
Kasvoista Herran,
Rakkaus Luojan,
Sydänten jäät
Sulaten poisti,
Uudisti kaikki;
Uskossa Isän
Armaan näät.

II.

Vuoden menneen erehdykset,
Voitot saatat unhottaa:
Katso eteenpäin, ei taakse,
Juoksuas se kiiruhtaa.
Aina täydellisyytehen
Herran kutsu johdattaa:
Itsellensä kaltaiseksi
Omiaan Hän kasvattaa.

* * * * *

Koska pääsen kurja kerran
Tästä synnin alhosta
Täydellisyytehen, joss' on
Puhtaus ja kunnia?

Pian tulee Herra Jesus
Omiansa noutamaan:
Siksi kestä, kilvoittele
Myrskyssäkin satamaan!

Tässä istuisin ikäni.

Luuk. 4: 18, 19.

Synagooga Natsaretin
Täynnä kansaa kaikellaista.
Laki juuri on luettu;
Rabbi laski pergamentin
Kääritynä pöydällensä.

Silloin — kaikki hämmästyivät —
Jeesus — tunnettu hyvästi
Jokaiselle Natsaretin
Pienoisessa kaupungissa
Häntä Josefin pojaksi
Sanottiin — siihen saakka
Työssä nähtiin alati:
Veistämässä, sahaamassa —
Työtä puusepän tekevän —
Nyt hän nousi opettajan
Sijalle ja pergamentin,
Käärön kullan kirjaellun,
Avasi ja etsimällä
Löysi paikan Esajasta,
Luki — silmät säkenöivät
Hengen tulta taivaallista —
Kasvot kirkasti ihana
Pyhä rauha jumalainen —
Ääni hellästi värähti:
Rakkaus ja sääli täytti
Sydämen — ja kuni aamun
Kirkas valo auringosta,
Valahtaen huurteisille
Puiden oksille salolla,
Sulattaen hyisen hallan,
Läikehtien lämpöänsä,
Niinpä sanansa sulavat
Sydämmille syntisille
Sattuivat — ne lämmittivät
Kylmät, kovat, särkynehet,
Synnin synkässä sumussa
Harhaellen eksyväiset
Isän armahan kodista
Oman tiensä turmiolle,
Missä paulat monenlaiset
Sekä verkkonsa veriset
Laski, surman silmukkansa,
Sielun murhaaja kavala.

Nämä kuulivat ilolla:
Joka silmä kirkastuupi;
Oli niinkuin olisivat
Kuulleet kieltä ensimmäistä
Oman äidin armahimman —
Jok' on kau'an unhotettu
Ollut maalla vierahalla!
Tahi kuni soitantoa
Autuudesta ikuisesta —
Tuolta Edenin kedolta —
Sanoja, oi, tulisia,
Säveltä, mi hivelempi
Sydäntä niin sulavasti,
Että tuskaa suloisinta
Rinta täynnä, aaltoellen
Huokuu — nousee — aavistaen

Vihdoin vapahduksen päivän,
 Hengen syvän puhdistuksen,
 Pelastuksen riemujuhlan
 Tulleen — avaa sydämensä,
 Uhraa itsensä ilolla
 Tälle Herralle hyvälle,
 Jonka sanat voitelevat
 Särkymiä polttavia,
 Tunnon tuskan murtamia.
 Kyynel kirkas, polttavainen
 Katumuksen katkeruutta,
 Povi riehuva, palava
 On kuin äänettä, sanoitta
 Rukoilisi juodessansa
 Sielun-janoonsa elämän —
 Vettä kau'an kaivattua,
 Niinkuin peura vuoristossa
 Päivän helteisen jälestä
 Päästyänsä lähtehelle,
 Joka kallion kolosta
 Kuohuttaapi kirkkahinta
 Vettä viljalta norolle —
 Samoin sielukin halukas
 Ahmii armonlähtehestä —
 Ijankaikkisen Jumalan
 Rakkautta, laupeutta —
 Näin ne näyttävät sanovan
 Rukoukset äänettömät:
 »Puhu, Herra puhu kau'an;
 Tässä istuisin ikäni
 Kuullakseni Jumalalta
 Näitä armonsanomia».

Sisältö:

I.

Isänmaallisia y. m. runoelmia: Sivu.	
Johan Ludvig Runebergin muisto.....	5.
Julius Krohnin haudalla.....	10.
Julian haudalla.....	12.
Hämäläisille (Lippulahjan johdosta).....	13.
Henrik Vergeland.....	14.
Kaatuneitten haudalla.....	16.
Greeta Haapasalo.....	17.
Kotiin (Aleksis Kiven kuolema).....	20.
Viipurin linna.....	23.
Agnes Meijer.....	24.
Herra taitti.....	26.
Charles Haddon Spurgeon.....	27.
Lapsuus.....	29.
Haapalaakso.....	30.
Lapsen miete.....	31.
Paimenen laulu.....	32.
Lapsi ja kuusonen.....	33.
Tähti.....	34.
Pienokaiselle.....	36.
Vanha Peippo.....	37.
Syntymäpäivänä.....	38.
Kuollon kellot soi.....	39.
Keväällä.....	41.
Kukan kauneus.....	42.
Talvikukkanen.....	43.

Jouluna.....	45.
Hiljaa vaan.....	46.
Nimipäivänä.....	47.
Poissa on.....	48.
Kalmistossa.....	49.
Kirkkoon.....	50.
Peilin edessä.....	52.
Ma kukkaa suutelin.....	53.
Kuolema.....	55.
Juoppous ja raittius.....	57.
Varpusen valitus.....	58.
Vanhuus.....	59.
Lapsi ja isä.....	60.
Toivo.....	61.
Lapsi ja äiti.....	63.
Metsätähti.....	65.
Hanna.....	66.
Haudalla.....	68.
Kylvä kukkia.....	70.
Pikku Elsa.....	71.
Joulukuusi.....	73.
Lilja ja ruusu.....	76.
Adam ja eläinkunta.....	75.
Kesä-illalla.....	77.
David paimenena.....	79.
Sankari.....	81.
Vieraalla maalla.....	83.
Väinön laulu kanteleellensa.....	84.
Tyhjyys.....	85.
Pajassa.....	86.
Hiihtäjätär.....	88.
Tunne ja kieli.....	92.
Naisen arvo.....	93.
Lempi kuolematon.....	94.
Vaeltaja.....	95.
Kastele siipiäs, henki!.....	96.
Hiiluksella.....	98.
Aalloilla.....	99.
Ester.....	100.
Debora.....	106.
Liehdo tulta!.....	109.
Kotiliesi.....	110.
Kuvaamataide.....	111.
Meren rannalla.....	113.
Hengen vapaus.....	114.

II.

Hengellisiä runoelmia.	
Betaniassa.....	119.
Merellä.....	128.
Joulusanoma.....	130.
Syntinen ja Vapahtaja.....	133.
Maailman valkeus.....	138.
Synnin tunnustus.....	139.
Golgathalla.....	141.
»Maria!».....	143.
Jumalisuuden salaisuus.....	147.
Auringonnousu ylhäältä.....	150.
Uudenvuoden rukous.....	151.
»Monrepos» — Mun leponi.....	152.
Aikamme.....	153.
Talvella.....	155.
Jesus syntyi.....	157.
Ber-Saba.....	158.
Vuoden vaiheessa.....	160.

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do so practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE

THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE

PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the

world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic

work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit

www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.